

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
 Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
 Telefoon 14519, Postgiro 14574

Wvd. Vertegenwoordiger in N.-I. Mr. M. J. A. Oostwoud-
 Wijdenes. Pres. Landr., Tandjong Balei (Sumatra's Oostk.).

Opgericht 21 Maart 1900
 door Kolonel
 G. E. V. L. VAN ZUYLEN

„Het Koloniaal belang is
 een algemeen
 Nederlandsch belang”

ADRES VOOR ADVERTENTIËN:
 N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
 Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
 TE VERMELDEN

DIT BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER
 VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIE

Brunswick Panatropes-Radiolas-Records

Directeur: J. PHILIP KRUSEMAN, Noordeinde 91, Den Haag, Tel. 14400

aanbevelende Amerik. Phonograaf, de eenige machine, die ALLE (ook Edison en Pathé) platen met denzelfden weergever
 speelt. Op Brunswick Platen de beste Amerik. Bands en wereldartisten (o.a. Willem Mengelberg)

U eens luisteren in onze gehoorzaal? Onze sedert 15 jaren in Indië bekende Firma waarborgt coulante behandeling.

HOUD: De gevolgen van de wet op de Staats-
 inrichting van Ned.-Indië met betrekking tot den
 Volksraad, door Dr. P. A. F. Blom, cand. notaris.
 Feuilleton. Herinneringen van een oud Ind. offic.
 dat verblijft te Batavia (vervolg). — „Le Matin” over
 — Luchtpost Ned.-Indië. Vluchten van Rotter-
 dam naar Marseille en van Sabang over Medan en
 Batavia naar Soerabaja. — Van Week tot Week. —
 Kunstnijverheid en Huisvlijt. — Persoverzicht
 Ind. Bladen: I. Uit de Europ. Pers. II. Uit
 Int. Pers. III. Uit de Chin. Pers. — Oost- en
 West-Ind. Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Cura-
 çao. — Uit den Verren Vreemde. — Berichten der
 Afdelingen: I. Apeldoorn, II. 's-Gravenhage, III.
 Nijmegen. — Mededeelingen: I. Van de Redactie, II.
 van het Inform.-Bur. — Mutatiestaat v. 1 tot 8 Maart.

De gevolgen van de wet op
 Staatsinrichting van Nederl.-Indië met
 betrekking tot den Volksraad
 door
 Dr. P. A. F. BLOM
 cand. notaris

I.
 De grondwetherzieningen van 1917 en 1922 brach-
 ten aan de herziening van de artikelen 60 en 61, wat
 gevolg had, dat niet langer van Regeeringsrege-
 ling, maar van de Wet op de Staatsinrichting, zoo-
 ook als Indische staatsregeling voor onzen Oost
 is aangehaald worden.

Onderschieden wordt thans eenerzijds tusschen
 Kroon en voorts het algemeen be-
 heers, behoudens wat bij de Grondwet of de wet
 van den Koning is voorbehouden, bij den Gouver-
 neur Generaal (artikel 60) en wetgeving anderzijds,
 dat in artikel 61 in uitzicht gesteld wordt, dat
 Volksraad wetgevende macht zou krijgen; al
 dit College niet betreden het terrein, dat door
 Grondwet of de wet voor de Kroon is gereser-
 veerd; het spreekt vanzelf, dat de Kroon plus Sta-
 tuten Generaal als hogere wetgevers onbepaald blij-
 ven in de regeling van de wetgevende macht. Ten
 bepaalt artikel 62, dat de aldus vastgestelde
 wetgevende producten van den Volksraad op grond
 strijd met de Grondwet, de wet of het alge-
 men belang bij de wet vernietigd kunnen worden;
 aan gaat schorsing door de Kroon volgens rege-
 ling bij de wet vast te stellen, vooraf.

het vorenstaande blijkt reeds, welke belang-
 rijkheden voor den Volksraad weggelegd
 de stap naar de autonomie is in vollen gang,
 derwaarts met bezadigheid betreden, voert
 tot het door velen in Indonesië gewenschte.
 volkomen harmonie met het Moederland, zoo-
 als in het Britsche Imperium is voltrokken,
 dat de voltrekking van dit feit gaan. Het is niet

PASSAGE FOTOHANDEL R. A. LAPPÖHN

DEN HAAG - PASSAGE 41-43
 TELEFOON 16462

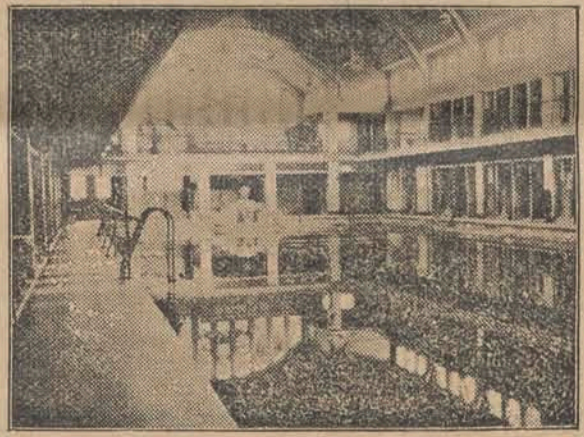
TE SCHEVENINGEN - PALACESTRAAT 8

Groote Sorteerling
 TROPENCAMERA'S
 tegen billijke prijzen
 en gratis blijvend
 onderricht

ONTWIKKELEN en AFDRUKKEN IN
 24 UUR IN PRIMA UITVOERING

H.H. SECRETARISSEN der afdelingen worden
 er nogmaals beleefdelijk
 aan herinnerd dat in de verschillende rubrieken van het
 K.W. steeds namen voorkomen van personen die in aan-
 merking komen om voor het lidmaatschap der Vereeni-
 ging te worden aangezocht.

Bad- en Zweminrichting DE REGENTES
 Weimarstraat 63 - Tel. 32739 - Den Haag
 in de onmiddellijke nabijheid van de tramlijnen 3, 5 en 12



MODERNE INRICHTING, VOLDOEND AAN DE HOOGSTE
 EISCHEN VAN HYGIENE EN COMFORT

Zwembaden - Kuipbaden - Stortbaden
 Stoom- en heete Luchtbaden
 ZEEZOUT- DENNEN- KOOLZUUR- e.a. BADEN

Waterbehandeling

Dansinstituut „STATENKWARTIER”
 EWY DE CLERCQ
 FRANKENSTR. 5 - DEN HAAG - TEL. 53508

Moderne Dansen
 Privé lessen en Clubs

Plastiek, Ballet, Heil- en Schoonheids-gymnast.
 Kleine Kinderkursussen met
 individueel onderwijs.

Hoogere Burgerschool

5-jarige Cursus
 (m. voorbereidingsklassen)

Instituut „Wullings” VOORSCHOTEN

In verband met het Koninklijk Besluit van
 13 Nov. 1923 is de afd. H.B.S. in Sept. 1924 na
 een gemeenschappelijke 1ste, 2de en 3de klasse
 gesplitst in TWEE AFDEELINGEN:

a. Wis- en Natuurkundige afdeling
 b. Litterair-Economische afdeling

Kost- en Schoolgeld f 1800.- t. f 2000.-

Tot heden slaagden:

276 leerlingen voor EIND-EX. H.B.S.
 5-jar. C. (Wis- en Natuurk. Afd.)

In Juli 1924 24 leerlingen (van de 24) voor
 Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Wis- en Nat. afd.)

In Juli 1925 21 leerlingen (van de 23) voor
 Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Wis- en Nat. afd.)

In Juli 1926 23 leerlingen (van de 27) voor
 Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Wis- en Nat. afd.)

In Juli 1926 7 leerlingen (van de 8) voor
 Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Litt.-Econ. afd.)

Bij de instelling van het School-Eindexamen
 werd het Instituut „Wullings” in 1921 aange-
 wezen als een H.B.S. met 5-jarigen cursus over-
 eenkomstig artikel 45-tredecies der Middelbaar-
 Onderwijswet.

Voorschoten, Juli 1926.

De Directeur: H. WULLINGS.

**KOOPEN EN VERKOOPEN
HUREN EN VERHUREN**

VAN HUIZEN

is een zaak van **VERTROUWEN!**
Wendt U daarom in **UW EIGEN**
BELANG tot het modern ingerichte

Woningbureau HOKSBERGEN

BEZUIDENHOUSCHEWEG 14
DEN HAAG - TEL. 70343

**HUURDERS EN KOOPERS WORDT
GEEN PROVISIE BEREKEND**

**VAN AL ONZE HUIZEN WORDEN FOTO'S IN
ONZE ETALAGEKASTEN GEPLAATST**

WAAROM
vestigen zich zoovele oud-Indischgasten te Brussel?

OMDAT
het klimaat er veel zachter is;
Brussel meer biedt dan welke andere stad in Nederland;
vooral omdat de belastingen er veel lager zijn.

VRAAGT
de brochure: „*Waar zal ik mij vestigen?*” aan het
Office „INSULINDE”, 57 Boulevard Botanique, Brussel,
het eenigste Nederlandsche bureau in vaste goederen,
assurantie's en hypotheeken in België.

**BREEKT MET DE OUDE SLEUR
VERWARMT MET**

VRAAGT VASTRECHT-TARIEF



UW INTERIEUR

INLICHTINGEN GEM. GASBEDRIJF
KAZERNESTRAAT 44 DEN HAAG

RECHTSKUNDIGE BUREAUX VAN DER GEER

ADVIES- EN ADMINISTRATIE-BUREAU
WITTE DE WITHSTRAAT 79 - DEN HAAG - TEL. 34325

INFORMATIES - BELASTINGZAKEN
REQUESTEN - HUURCONTRACTEN
RECHERCHEZAKEN - ECHTSCHEIDINGEN
VERDEDIGING IN ALLE STRAFZAKEN

Behandeling van alle RECHTZAKEN door geheel Nederland
Relaties door geheel Europa en Ned. Indië
Onze Bureaux tellen onder hare cliënten
de grootste zaken van Den Haag

ADVIES f 1.- Controle toegestaan ADVIES f 1.-

RADIO ONTVANG-INSTALLATIES

worden tegenwoordig in een zoo groote verscheidenheid
en soorten aangeboden en gemaakt, dat het een leek
vrijwel onmogelijk is te besluiten, welk toestel men zal
kiezen. De door ons gefabriceerde toestellen voldoen aan
zeer hooge eischen en wij geven een **onbepaalde**
garantie op elk toestel wat constructiefouten betreft.
Mocht U een toestel wenschen aan te schaffen laat U ons
dit dan even weten, en wij zullen U **vrijblijvend** zonder
eenige verplichting offerte maken alsmede demonstreeren.

**FABRIEK EN LABORATORIUM VOOR RADIO
TECHNISCH ONDERZOEK**

Alexandriaan 25 5301
Hilversum - Tel. Int. 1630
Directie: BONTKOE IRVING

NAAR KANTOOR

Wij leiden U op en zorgen voor plaatsing in goede betrekkingen
Prospectus gratis.

STENO-DACTYLO INSTITUUT

SCHOEVEERS Stadhouderspl. 3 Noordeinde 13
DEN HAAG DELFT

de bedoeling om in dit opstel den psychologischen
ondergrond op te sporen van wat op politiek terrein
aan het voltrekken is, wel kan vastgesteld worden,
dat de schreden, die thans gezet worden, getuigen
van een bedaardheid en een zin voor juisten maat
zonder overhaasting.

De instelling, een tiental jaren geleden van den
Volksraad, was op zich zelf geen mijlpaal op den
weg naar zelfbeschikking, want de aan dit College
gegeven bevoegdheid was gering en geheel in fla-
granten strijd met den naam, doch door zijn waar-
dig optreden heeft de Raad niet weinig er toe bijge-
dragen om de overtuiging bij te brengen, dat de ver-
dere ontwikkeling tot het parlementarisme gerust
kan voltrokken worden en in zoverre kon dan ook
de Regeeringsmachtigde bij de aanbieding van het
ontwerp der nieuwe staatsregeling, die ons thans
bezighoudt, terecht spreken van een kostbaar ge-
schik, getuige van de goede verstandhouding van
beide daarbij betrokken partijen. Deze staatkundige
donatie werd, na van alle kanten bekeken en bijge-
schaafd te zijn tot wet verheven en in het Neder-
landsche Staatsblad van 1925, No. 415 (Ind. Stblad.
No. 577) geplaatst, terwijl de in werkingtreding
dusdanig is vastgesteld, krachtens K. B. van 31 Juli
1926 (Ned. Stblad 286), dat op 15 Mei 1927 de
Volksraad volgens de hieronder aan te geven sa-
menstelling bijeen zal komen.

Als grondslag van de nieuwe Staatsregeling heeft
het oude Regeeringsreglement van 1854 gegolden,
dat tot op den datum van invoering der zoeven
aangegeven wetgeving, in steeds gewijzigden vorm,
van kracht is gebleven en al was volgens de Rege-
ring slechts de bedoeling om het oude gebouw in
overeenstemming te brengen met de nieuwe grond-
wet-artikelen, waarvan ik de hoofdzaak zoo juist
heb vermeld, de aangebrachte wijzigingen zijn prin-
cipieel. Mocht men zich kunnen beklagen, dat er
een niet nieuw brok wetgeving tot stand gekomen
is zonder eenig verder verband met het oude Re-
geeringsreglement, de toezegging van minister de
Graaff gedaan in de Tweede Kamer, dat bevorderd
zal worden, dat na de tot standkoming der onder-
werpelijke Wetgeving de wet op de Staatsinrich-
ting in haar geheel aan een nadere herziening on-
derworpen zal worden, mag niet vergeten worden.
Wie de stroefheid van de parlementaire machine
kent¹⁾ zal moeten toegeven, dat i.c. een half ei
beter was dan een leeg dop. En al werd het als
een grief gevoeld, dat krachtens de overgangsbepa-
ling IIa de inwendige aangelegenheden van Neder-
landsch-Indië en in hooger gemeld Staatsblad ver-
meld, aan den ordonnantie-wetgever zijn onttrok-
ken, dan bedenke men, dat 's Ministers verklaring,
dat als de Indische organen aan regeling van deze
aangelegenheid behoefte gevoelen, dat men dan
slechts tegen het Opperbestuur behoefte te kijken

¹⁾ Zie mijn opstel in het Indisch Tijdschrift van het
Recht, deel CVII, blz. 83.

Feuilleton.

Herinneringen van een oud-Ind. officier.

II. Het verblijf te Batavia.
(Vervolg).

Zij plaatsten namelijk in een der dagbladen de
volgende advertentie:

TE HUUR:
de woning D 17 Waterlooplein.
Te bedragen D 15.

Het zou ons te ver voeren, als wij betoogden,
waarom, zooals de beide delinquenten ten slotte
ook inzagen, deze advertentie niet had moeten wor-
den geplaatst en waarom de algemeene opinie in de
Bataviasche officierswereld in den grond van de
zaak gelijk had met deze handeling af te keuren.
Het merkwaardige was alleen, dat er zoo'n drukte
van werd gemaakt, dat de zaak daardoor belache-
lijk werd.

Natuurlijk wilden wij niet van Batavia vertrek-
ken zonder de beide zondaren, met wie wij vier
jaar samen op de K.M.A. onze eerste militaire vorm-
ing hadden ondergaan, op te zoeken. Toen bleek,
dat de uitgever van de krant ondanks hun verzoek
om de advertentie niet voor de tweede maal te
plaatsen, door een misverstand zulks toch had ge-
daan. De Plaatselijke Commandant had hun een-

om een verandering in de Staatsregeling in die
te erlangen, geldend blijft.

Van de hoofdpunten van de herziening zijn
slechts van belang voor den lezer, namelijk de
menstelling en de wijze van verkiezing van
nieuwen Volksraad, zooals die zich op 15 Mei
zal aandienen en welke voor menigen lezer
duisters zal bevatten, dan ook opheldering ver-
lenen en voorts de wetgevende macht van dit College
Bestond tot nog toe de Volksraad uit 48 leden,
waaronder de door de Kroon benoemde Voorzitter
en waarvan de eene helft door de lokale raden (municipale-,
gewestelijke- en cultuurraden) gekozen, de andere
andere helft door den Gouverneur-Generaal be-
noemd werd, thans is dit getal vastgesteld op 25
huiten het lid-Voorzitter; hiervan worden 22 door
den Landvoogd benoemd, de andere gekozen.

Om Volksraadlid te kunnen worden, is be-
dacht, dat men Nederlandsch onderdaan is, en
kan elke man of vrouw, die maar 25 jaar ten
ste oud is, niet in staat van faillissement ver-
voorts niet de beschikking of het beheer van
(hare) goederen verloren heeft krachtens onbe-
pelijke rechterlijke uitspraak dan wel van de
kiesbaarheid ontzet is of tot een gevangenis-
straf van meer dan een jaar veroordeeld is, terwyl
niet onervol uit 's Lands dienst ontslagen is,
lid van het College worden.

De zittingsduur van den Volksraad is bepaald
vier jaar en dan treedt het College over de
linie af. Wie langer dan 8 maanden zich uit
landsch-Indië verwijderd, houdt automatisch
te zijn; alsdan heeft een tusschentijdsche ver-
plaatsing. De vergaderingen zijn openbaar,
een zeker deel van de leden of de Voorzitter
noodig oordeelt, dan wordt door den Raad
sloten deuren uitgemaakt, of een besloten zitting
plaats grijpen, alsdan kan een beslissing in
gelijke vergadering genomen worden; een be-
slissing of rekening voor een zeker dienstjaar
een geldleening mag in een geheime vergadering
handeld en daarover beslist worden. Voorsluit
uitgemaakt, dat de vergaderingen te Batavia ge-
den worden, tenzij een andere plaats daartoe
aangewezen, zoodat Bandoeng, de groote rivier
Batavia, nog niet behoeft te wanhopen aan
dat zij op een goeden dag tot zetel van het
wordt uitgekozen.

Tweemaal per jaar komt de Raad bijeen,
ste zitting is de z.g. Mei-zitting, die door den
verneur-Generaal of bij ontstentenis door den
President van den Raad van Indië plechtig
opend wordt met als sluitingsdatum uiter-
Augustus d.a.v.; de tweede zitting is de z.g.
her-zitting, die hoogstens zes weken mag
Buitengewone zittingen kunnen door den
voogd worden uitgeschreven, hetzij op eigen
tief dan wel op verzoek van tenminste een
der Volksraadsleden, den president daaronder

voudig erop gewezen, dat ze die annonce niet
den moeten laten plaatsen en dat zij moesten
gen dat ze niet verder werd geplaatst. Vroeger
klaarden zij ons evenwel, dat hunne adviezen
succes had gehad en zij het huis hadden verlaten
aan de echtgenoot van een kapitein, die zij
Atjeh was.

Na dit bezoek, dat nog bij daglicht plaats
brachten wij er ook een aan een collega te
Cornelis. Het was onderwijl donker geworden
de stoomtram reed niet meer, zoodat wij er in
sado'tje heen gingen. Sindsdien heb ik vele
den weg van Weltevreden naar Meester
gevolgd, zoowel overdag als bij duisternis, te
te paard, per rijwiel, ebro (afkomstig van Eerste
taviatische Rijtuig Onderneming), stoomtram
auto, maar tusschen dien eersten tocht en den
genden zijn vele jaren verlopen. In dien tuss-
tijd werd de Meestersche weg nagenoeg vol
met Europeesche woningen, zoodat ik mij dik
heb afgevraagd: „Is dat nu dezelfde weg als
donkere, eenzame, sinistere, waarlangs wij in
reden, toen wij S. gingen opzoeken”. Er hees-
langs den weg een absolute Egyptische duist-
en herhaaldelijk klonk de klank „Huhrrra”
het „Werda” van de djaga's (wachters) in
wachthuisjes langs den weg. Het was voor ons
vreemd, dat mijn metgezel me vroeg: „Mocht
daarop nog antwoord geven?” Zoo was een
jaar geleden de weg, waarlangs nu op alle
van den dag en van den nacht voorjuren
auto's elkaar voorbij snorren.

C. HOOGENDOORN BOUWT HEERENHUIZEN

op Duinzicht, vrije grond, in prijzen van f 11.500 tot f 25.000
volgens ontwerp van de Architecten VERSCHOOR en VAN DER WEELE

Inlicht.: Directieket einde Oostduinlaan en Ieplan 201, Den Haag; Tel. 15167 en 33227

begrepen; alsdan zal alleen hetgeen de agenda be-
reft, op een dusdanig bijeengeroepen vergadering
behandeld mogen worden.

Door de bepaling van de beide zittingen, wat
aanvangsdatum betreft, behoeft thans geen vooraf-
gaande oproep aan de leden door den Gouverneur-
Generaal te geschieden.

Was de Volksraad vroeger uitsluitend advisee-
rend en werd naast het dienen van advies in de z.g.
advieszitting de begroting voor het volgende
dienstjaar behandeld, die daarna aan den Minister
van Koloniën met het advies over de door den
Volksraad voorgestelde wijzigingen gezonden, deze
bewindsman behoefde zich van die voorstellen niets
aan te trekken, terwijl de Staten-Generaal ten slotte
de eindbeslissing hadden, thans is het aspect ge-
heel gewijzigd, gelijk wij in ons opstel over de Wet-
gevende Macht van den Volksraad zullen zien. Om
rechter de nieuwe taak naar behooren te kunnen
vervullen, heeft men vermeend, dat er uit het mid-
den van het College een zeker getal van gedelegeer-
den moest benoemd worden — College van ge-
delegeerden (in het ontwerp Wetgevende Raad
heeten) — die een groot deel van de nieuwe
taak moet vervullen. Het wordt bij den aan-
vang van het zittingstijdperk onmiddellijk voor
aan duur daarvan gekozen tot een getal van twintig;
voorzitter is die van den Raad zelve, bijgestaan
door den Secretaris van den Volksraad.

Het College krijgt verschillende bevoegdheden
(overgedragen?). Hier zij alleen op zijn plaats de
mededeeling, dat aan den Volksraad de be-
voegdheid is gegeven om aan zich te houden die
onderwerpen, welke hij dienstig oordeelt, tenzij zich
urgentie daartegen verzet. Overigens is over dat
College heel wat te doen geweest; door niemand
met enthousiasme ontvangen, vermeenden vele
leden van den Volksraad, dat hier een manoeuvre
hande was van Regeeringswege, om aan de gedane
slotte van wetgeving en aan de Grondwetsherzie-
ning te ontkomen. Het Gouvernement gaf als reden
de instelling op, dat er zoo weinig personen ge-
vonden zullen worden, die eenzijdig aan wetgeven-
arbeid op werkbare wijze zouden kunnen deel-
nemen en anderzijds daaraan zonder schade van
andere werkzaamheden ook den noodigen tijd kun-
nen besteden. Dit werd nu door enkele leden vlak
weg ontkend en ware dit zoo, dan zou dit voor
het beperkte College ook gelden. Voorts zag men
in het geheel een bedekt tweedekamerstelsel, waar-
in de Kamer op het eerste plan werd gedron-
gen; ik zou een vergelijking met Provinciale en
Gedeputeerde Staten nog eerder op zijn plaats ge-
noemen hebben. Dat het instituut desondanks toch
aanvaard, is, omdat men niets beters wist te
vinden.

Komen wij thans tot de behandeling van de wijze
van welke deze zijn, laten wij thans in het midden;
over later.

Maar voordat we die beide bezoeken brachten,
vonden we in het hotel met een der merkwaar-
digste figuren van het toenmalige Indische Leger
kennis gemaakt, den kapitein G., die juist van
Atjeh was teruggekeerd, waar hij zich bijzonder
had onderscheiden, zoowel door zijn moed als door
zijn overwicht, dat hij op zijn minderen wist uit
te oefenen. Doch niet alleen op zijn minderen, op
wel iedereen, waarmede hij in aanraking
kwam. Hij bezat in buitengewone mate de gave
van het woord en vooral de gave om zijn toehear-
ers te bezielen. Op ons, jonge snuiters, maakte
hij bijzonder veel indruk en toen we van Batavia
teruggedroegen, hadden wij eene bijna afgodische ver-
ering voor hem gekregen. Later, ouder geworden,
met meer menschenkennis toegerust, begon ik
te zien, dat onze kapitein, bij zijn tegenzeggende
vele zeer goede eigenschappen te veel poseerde
en te veel blagueerde, maar een cranige blagueur
was hij in ieder geval. Toen aan tafel het gesprek
over Singapore kwam, merkte hij op: „Singapore,
men wij morgen aan den dag met één bataljon”,
dat op zoo'n onverbeterlijk overtuigende wijze,
men wel moest denken, dat hijzelf althans het
woord had.

Enigen onzer hadden met hem kennis gemaakt
aan de bitterschotel op het schabbelletje aan den
bitterkant, waar volgens de oude Indische traditie
jenever- en paitkaraffen met de noodige glaas-
mael gereed stonden en alle gasten vrij bitter moch-
ten drinken. Die gewoonte heeft nog bestaan tot
den oorlog, toen de jenever te duur werd.

van samenstelling en de verkiezing van den Volks-
raad.

Zooals ik reeds met een enkel woord in den aan-
vang van dit opstel opmerkte, is het aantal leden
vermeerderd tot 61, doch gehandhaafd bleef het
principe van gedeeltelijke verkiezing en gedeelte-
lijke benoeming, al daalde het door den Gouver-
neur-Generaal op een voordracht van twee door den
Raad van Nederlandsch-Indië te benoemen leden
tot 22, zoo kon deze vermindering in den Volks-
raad geen onverdeelde instemming vinden en wilde
men liever een gelijk getal behouden. De Regeer-
ing was blijkbaar van meening, dat van den be-
staanden toestand eerst langzamerhand kon wor-
den afgeweken om tot een geheel door de kiezers
samengesteld Parlement te komen; hetzelfde gold
ook voor de wijze van verkiezing, immers blijven
aan de locale Raden (de nieuw ingestelde provin-
ciale raden buiten om geen ongewenschte
versterking van de keuze van dezelfde kiezers
uit de locale raden te krijgen) de taak van kies-
colleges behouden, behalve dan voor de Vorsten-
landen, die geen locale raden kennen, waarvoor een
afwijkende regeling gemaakt moest worden. Voor
een algemeen rechtstreeks kiesrecht was de tijd
nog niet aangebroken, gelet op het overgroot getal
analfabeten, evenmin zag men wat in een min of
meer getrapte kiesrecht, waar de Volksraad eigen-
lijk voor de meeste a.s. kiezers slechts een onbe-
grepen zaak zou zijn, terwijl, wat toch de Volksraad
te behandelen krijgt, dezen toch heel weinig zal
raken. Ook schijnt overwogen te zijn de mogelijk-
heid van een directe verkiezing met een beperkt
kieserskorps, maar wie moesten dan wel en wie
niet kiezers zijn? In den Volksraad zelve achtte
men het beter om het actief kiesrecht te geven aan
de kiezers van de gemeenteraden en de regent-
schapskiezers. Mocht men getrapte verkiezingen
beter achten dan ware het stelsel van kiesmannen
zooveel mogelijk te aanvaarden. Opmerkelijk is het,
dat men met het rasondercheid, n.l. Europeanen,
Inlanders en Vreemde Oosterlingen, dat in het zoo
moeizaam tot stand gekomen artikel 109 van het
oude Regeeringsreglement (I. bij S 1919 No. 622)
was aangenomen, weer in den ban gedaan heeft en
men een andere onderscheiding voor den dag ge-
haald heeft en wel inheemsche onderdanen-niet
Nederlanders, onderdanen-Nederlanders en uit-
heemsche onderdanen niet-Nederlanders. Wie ge-
wend is aan de zooeven aangehaalde terminologie
van het Regeeringsreglement, wrijft zich aanvan-
kelijk de oogen eens uit over die verwonderlijke in-
deeling der onderdanen, die ten slotte toch allen
Nederlandse onderdanen zijn; met recht kon, ge-
let op de niets veranderende onderscheiding in den
Volksraad dan ook schamper opgemerkt worden,
dat hier van camouflage sprake is, welke bewering
door de Regeering stellig niet ontzenuwd is door de
mededeeling, dat niet langer het ras, maar de ver-
houding tot den Nederlandsch-Indischen Staat de

Hier en later ook in de eetzaal beheerschte de
kapitein dadelijk het gesprek.

De eetzaal van Wisse was een holle pijpenla,
waar alle gasten aan één lange rechte tafel zaten.
Van de ex-passagiers van de Soembing zaten wij
met ons vieren naast elkaar, de kapitein zat tegen-
over onzen linkervleugel. De rechtervleugel-
man, mijn kameraad T., die op zijn kamer brieven
had zitten schrijven, kwam iets later aan tafel en
had in den kouden hoek geen kennis gemaakt met
den kapitein. Dit bracht hem in een lastig parket,
toen deze op een gegeven oogenblik voorstelde:
„Heeren, laten wij nu een glaasje witte Bour-
gogne drinken, daar kun je zoo heerlijk op
slapen.” Wat moest T. doen? In de Haagsche Post
zijn soms heel wat minder lastige gevallen ter op-
lossing voorgelegd. Stil blijven zitten en mededrin-
ken zonder kennis te hebben gemaakt, zou onbe-
leefd zijn. Stelde hij zich nu voor, dan was het
net, of hij om een glaasje wijn vroeg. Opstaan
zonder meer, zou ook niet beleefd zijn. „Wat moet
ik doen?”, vroeg hij zachtjes aan zijn buurman,
den oudste van de beide gedetacheerde eerste
luitnants. „Doe net, of je wil opstaan, maar doe
dat erg langzaam en trek daarbij de aandacht door
met je stoel te schuifelen.” Die raad werd opge-
volgd, maar had absoluut geen succes, want de
kapitein, die juist in een levendig debat was ge-
wikkeld met zijn overbuurman, reageerde er heele-
maal niet op, zoodat T. wel de beweging moest
voortzetten en werkelijk opstond. Toen hij bijna de
eetzaal uit was, riep de kapitein: „Hé, waar gaat

VERZEKERT UW RIJWIEL

bij de

's-Gravenhaagsche Rijwielverz.-Mij.

Conradkade 56

Den Haag

5417

Premie 3 pCt. der waarde

(Minimum f 3.—)

Aanbevolen voor Leden van „Oost en
West” en Repatrieerenden - Tel. 34485

P. DE HAAN - Voorburg-Veur

Stoom-, Wasch- en
Strijkinrichting

LOOISLAAN 2
TELEFOON: LEIDSCHENDAM 45

HERMAN MIDDENDORP

HET ZWARTE VENSTER

MET BANDVERSIERING VAN JOH. L. TER VEER.

Ingenaaid f 3.25, gebonden f 4.50.

„... Middendorp heeft den waren toon getroffen.
Nergens hindert ons een valsch geluid. Hij is noch
sentimenteel, noch stoort ons een te realistische uit-
weiding of noodloze mooi-schrijverij.”

Frits Lapidoth in *De Nieuwe Courant*.

„... Hoe dan ook, dit boek van Herman Middendorp
is moeilijk te vergelijken met de hedendaagsche literaire
verschijningen. Het is geen psychologische roman, ge-
lukkig niet, en het is, wat zuiverheid van geest
betreft, bijna niet aan te nemen als een schepping van
dezen tijd.”

Johan Koning in *De Indische Courant*.

Uitgave v. d. N.V. „ADI POESTAKA”, Den Haag



Onze RECLAME-SERIE

**COLBERT-
COSTUUMS**

naar maat

f 68.—

NIEUWE
VOORJAARSSTOFFEN

1927

C. H. ERNENS VALERIUSSTR. 39 DEN HAAG
h. Danckertstraat
TELEFOON 34836

BURGERS' FOTOHANDEL

STEENSTRAAT 84 J. ARNHEM.

EN GROS — EN DETAIL
Tropencamera's, 9 x 12, dubbelbodern uittrek, voor platen en filmpacks, hoogfijn gepolijst, zwaar koper beslag, geel leder balg, koperen chassis in étui, dubbel anastigmat, f:4.5 in compur ad f 85.- per stuk.
Prima metalen Tropencamera's, 9 x 12, dubbel bodern uittrek, voor platen en filmpacks, dubbel anastigmat, f:5.4 met 3 chassis in etui ad f 45.- per stuk.
Metalen Tropencamera's, 9 x 12, tandradinstelling E. R. applanat f:7.2 ad f 17.50 per stuk.
Prima Klapcamera's, 9 x 12, met 2 chassis, applanat f:8 ad f 9.75 per stuk.
Filmpack Chassis, 9 x 12, ad f 1.60 per stuk.
Cassetten, 9 x 12, ad 55 cts. per stuk.
Automatische Ontspanner voor moment ad f 3.25 p. st.
Automatische Ontspanner voor tijd en moment f 6.- p. st.
Metaal Stativen, 4-deelig, f 3.50 per stuk, 5-deelig f 4.50 per stuk, 7-deelig f 5.75 per stuk, alle prima koper.
Ledertasschen, 9 x 12, krokodilpersing, fluweel gevoerd, ad f 5.25 per stuk.
 Verder **AGFA Filmpaks** en **Rollfilms**, etc.
 Condities: 1/2 bij bestelling, 1/2 onder rembours.
 Verpakking 3 pCt. der factuurwaarde.
Bij Engrosafname reductie.

5078

VERSCHEENEN:

NOTO SOEROTO

NIEUWE FLUISTERINGEN

(IN RHYTHMISCH PROZA)

MET PORTRET VAN DEN DICHTER

BANDVERSIERING VAN IR. G. FRIEDHOFF, ARCH.

Gedrukt op Oud-Hollandsch papier en genummerd van 1-500.

Afleen gebonden verkrijgbaar.

Prijs f 3.50.

Reeds bij het verschijnen als bijdragen in *Oedaya* schreef *Het Vaderland*: — „die zich in vorm en wezen volkomen harmonisch aansluiten bij de vroeger door Noto Soeroto gepubliceerde Fluisteringen van den Avondwind, en deze dikwijls nog overtreffen in innigheid van toon, rijpheid van klank en diepte van zuiver gevoel.” —

Uitgave v. d. N. V. „AI-POESTAKA”, en Haag

SCHOOLRUBRIEK

CHRISTELIJK LYCEUM

MET INTERNAAT te Zeist.

(Gymnasium en Hoogere Burgerschool ook met economisch literaire afdeling)

School- en kostgeld (internaat) samen f 1000.— à f 2000.—, progressief of naar gelang van het inkomen.

Aanmelding voor het Lyceum bij den Rector DR. H. A. WESTSTRATE, Prins Hendriklaan 16, Zeist; en voor het Internaat bij de Directie. Uitvoerig prospectus op aanvraag verkrijgbaar.

**CHRISTELIJK LYCEUM
TE HAARLEM**

Gevestigd: EMMAKADE 43

Afdelingen GYMNASIUM,
H.B.S. met 5-jarigen cursus en
Economisch Litteraire H.B.S.

MODERN INGERICHTE SCHOOL
PROGRAMMA op aanvraag bij den Rector
Ir. W. VAN DORP

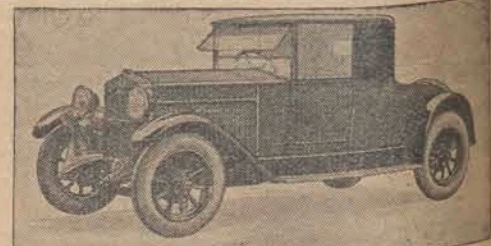
5400

AGENTSCHAP FIAT:

GARAGE KINSBERGEN

BONDS BOXENGARAGE A.N.W.B.

NIEUWSTRAAT 59 — APELDOORN



539.

„Le Matin” over Java.

Onze correspondent te Parijs, de heer J. Thier Kempf, zond ons dd. 24 Febr. het navolgend bericht:

In het Parijsche dagblad „Le Matin” van 21en dezer is een liefdallig portret van onze Prinses afgedrukt, waarbij vermeld staat, dat deze dochter van Koningin Wilhelmina der Nederlanden op 30en April a.s. haar meerderjarigheid zal vierenvindertig worden.

Op dezelfde bladzijde schrijft Louis Forest in zijn dagelijksch artikel: „Propos d'un Parisien” het volgende omtrent Java, hetgeen zeker vele lezers van het Kol. Weekblad met genoegen zullen lezen.

„Il existe un pays où presque toutes les localités ont presque toutes les exploitations agricoles sont reliées par le téléphone aux centres urbains. Le téléphone y fonctionne admirablement. On répond rapidement, sans friture, malgré le climat humide et les perturbations atmosphériques, inévitables à l'équateur pour excuser les interruptions.

Devinez quel est ce pays de rêve téléphonique? ... Vous répondez: „Ce n'est pas la France.” Pas du tout! Néanmoins, je ne vous ai pas demandé quel était le pays où le téléphone marchait le mieux, mais bien, mais celui où il marchait le mieux... C'est à Java.

Java, contrairement à ce que pensent quelques Montmartroises, n'est pas qu'une danse. C'est une île, splendide, puissamment riche, extraordinairement exploitée, qui fait partie, avec Bornéo, Sumatra et quelques autres de ces îles néerlandaises, qui, là-bas, dans les mers de Chine, sont un monde de richesses organisées.

M. Gabriel Angoulvant, ancien gouverneur général de nos colonies, député de l'Inde française, y a fait un voyage d'exploration administrative, et a rapporté deux gros rapports sur les Indes néerlandaises.

J'ai gardé de sa lecture de ces études une impression extraordinaire. Les Hollandais, depuis trois siècles qu'ils dominent ces îles, en ont certainement fait le plus bel empire de prospérité qui soit.

Cette conclusion est consolante à une époque où par snobisme internationaliste, tant de gens, pour qu'eux-mêmes ne sont bons à rien d'autre, soutiennent devant les benêts béats que la civilisation blanche a fait son temps et qu'il est l'heure pour elle de passer la main, même dans les îles de l'Inde. Sonde, au communisme qui sait si bien détruire ce que les autres ont longuement, patiemment, intelligemment construit!”

hetgeen gedurende mijn geheelen Indischen verblijf zoo is gebleven. Men moet echter geen pisang te paard medenemen, want dan wordt het vruchtspeddig tot pap.

Kapitein G. was echter van oordeel, dat je pisangs moest eten aan tafel. „Dat is de koopste vrucht en daarom zetten ze je die in bij voorkeur voor”. Ook in andere opzichten gaf hij ons vele wijze lessen, steeds evenwel weer op een manier, dat je niet wist, of hij het meende. „Als je nu bij echt Indische families rijstafel eet, dan moet je niet alles doorenmengen, dat zien wij niet graag, maar dan neem je nu eens een manggistans van dit en dan van dat”. De manggistans worden opengesneden worden opgediend en hij stuurde den jongen met de schaal terug om ze voor te brengen, zooals het — volgens hem — behoort te worden. Later heb ik nog zeer veel manggistans gegeten, zowel in hotels als elders, maar zelden of nooit werden ze opengesneden voorgediend.

Belangstellend werd geïnformeerd, waar we plaatst waren. Voor G. was Banjoebiroe uitverkoren. „Nu, daar hoef je bij”, zei kapitein G., „dan kan ik je mee feliciteeren; dat is werkelijk een liefelijk lustoord tusschen de bergen. Het is alleen maar...” en toen daalden de aandeelen Banjoebiroe meer en meer, totdat de beschrijving eindigde met: „Vroeger was het een Cayenne, toen stuurden ze de officieren voor straf daarheen, maar tegenwoordig heb je geen officieren, die slecht of passen en daarom moeten van die brave jongens

staatkundige indeeling in groepen moest bepalen.

De evenmin door den Volksraad toegejuichte splitsing in drie kiezerscorpsen heeft de Regeering hieraan vastgeknoopt om ook te ontkomen aan de fout van de vroegere wijze van verkiezing, waardoor feitelijk de Volksraad door de Javakiezers, waarin de Europeanen de meerderheid hadden, werd gekozen; vandaar dat nu elke hoofdgroep zijn eigen korps heeft. Zoo krijgen dan de Nederlandsche leden der locale raden te kiezen de 15 Nederlanders, de Vreemde Oosterlingen de 3 uitheemsche onderdanen, terwijl ten slotte de 20 inheemsche leden gekozen worden in de navolgende kieskringen door de inheemsche leden der daarin aanwezige locale raden (uitgezonderd dan gelijk reeds opgemerkt in den kieskring Vorstenlanden): West- en Midden-Java met 3 elk, Oost-Java met 4 Vorstenlanden, Zuid-Sumatra, Minangkabau, Bataklanden, Oostkust van Sumatra en Riouw en Onderhoorigheden, Oost-Borneo, Molukken, Bali en Lombok elk met 1 en Celebes met 2 afgevaardigden. De Volksraad zal dus tellen 30—32 (waarvan 15 verkozen) Nederlanders, 27—25 Inheemsche (waarvan 20 verkozen) en 3 uitheemsche verkozen leden. Hier zij opgemerkt, dat in het ontwerp aanvankelijk de inheemsche leden de meerderheid hadden, doch door een amendement-Feber in de Tweede Kamer werd de verhouding ten gunste van de Nederlanders omgekeerd, op grond van het feit, dat een Nederlandsche meerderheid door de bestaande omstandigheden gerechtvaardigd was.

Alles gaat volgens het bestaande evenredig kiesrechtstelsel, ook voor de kieskringen, behalve in die, welke slechts één afgevaardigde zenden, welke natuurlijkerwijze volgens het meerderheidssysteem verkozen worden. De Volksraad zal derhalve het volgende aspect krijgen:

30 Nederlanders	(15 verkozen en 15 benoemd)
25 Inlanders	(20 „ „ 5 „)
3 Vreemde Oosterlingen	(3 „ „)
2 Nederlanders of Inlanders	(2 „ „)
38 verkozen en 22 benoemd.	

De Aneta-telegrammen van den laatsten tijd over den Volksraad hebben op dit proces betrekking, de nieuwe samenstelling van den Raad is zich met het oog op de openingszitting van 15 Mei e.k., aan het voltrekken.

een volgend artikel hoop ik de wetgevende macht van den nieuwen Volksraad in behandeling te nemen.

hij naar toe, roep hem eens terug.” T. kwam terug en maakte zijn excuses. „Ik had tevoren geïnformeerd, hoe de gewoonte hier was, wat betreft het voorstellen aan tafel en toen heeft men mij gezegd, dat het slechts gebruikelijk was om zich aan zijn neven- en overburen aan tafel voor te stellen.” „Dat is zoo, zoo hoort het ook”, antwoordde daarop de kapitein, „maar leer dat van mij, in Indië doet men alles juist andersom als het hoort.”

Dat staaltje van humor was nog slechts een voorproefje van hetgeen wij den volgenden dag zouden genieten, toen op zijn voorstel de ongetrouwde heeren aan tafel aan de dames een strijkje aanboden, dat met het keurig verzorgde menu en de kwistig en vrolijk met bloemen versierde tafel leidde tot een voor de ongetrouwde heeren zeer vroeg in den morgen eindigend feest.

De kapitein had bij deze gelegenheid eenige bekende Atjehfiguren als gast genoodigd, de Lijn, Pieter en anderen, wier namen en bijnamen bij de oudere Indische officieren nog lang niet vergeten zijn, al zijn van al de officieren, die daar aanzaten, slechts eenige van hen, die toen tot de jongeren behoorden, thans nog in leven.

Kapitein G. was uiteraard de ziel van den avond. T. werd dadelijk op de volgende wijze voorgesteld. „En deze mijnheer heeft zijn eerste militaire flater begaan, hij heeft zich niet voorgesteld.” Ik zelf werd nu eens aangesproken als „Thuringen”, zooals kapitein G. mijn naam had verstaan en dan weer als „mijnheer Pisang”, omdat ik toen reeds een voorliefde gevoelde voor deze lekkere vrucht,

DE VRIJE SCHOOL

Gevestigd VAN SPEYKSTRAAT 46

'S-GRAVENHAGE

LAGER ONDERWIJS EN OPLEIDING TOT HOGER ONDERWIJS

volgens nieuwe paedagogische inzichten.

5244

Spreekuur dagelijks van 11.30 tot 12.30 uur of na voorafgaand overleg

Luchtpost Ned.-Indië.

vluchten van Rotterdam naar Marseille en van Sabang over Medan en Batavia naar Soerabaja.

De Directeur-Generaal der Posterijen en Telegraaf maakt bekend, dat het Comité Vliegtocht Nederland—Indië op Vrijdag 18 Maart a.s. een vliegtocht Rotterdam—Marseille zal doen uitvoeren in aansluiting op het dien dag van laatstgenoemde plaats naar Ned.-Indië vertrekkende stoomschip Indrapoera van den Rotterdamschen Lloyd. Het vliegtuig zal te 3 uur 's nachts van Rotterdam Waalhaven vertrekken.

Na aankomst van de Indrapoera te Sabang (5 April) zal vanwege de Nederlandsch-Indische Vereninging voor Luchtvaart een vliegtocht Sabang—Medan—Batavia—Soerabaja worden ondernomen. Vermoedelijk worden Batavia en Soerabaja op 6 April bereikt.

De gelegenheid wordt opengesteld om met het vliegtuig naar Marseille en, voor zoover daartoe aanleiding bestaat, met het vliegtuig Sabang—Soerabaja, gewone- en aangeteekende correspondentie (geen stukken met aangegeven waarde) voor Ned.-Indië en Singapore en gewone correspondentie voor de passagiers en bemanning van de Indrapoera te verzenden. De daarvoor boven de gewone port en rechten verschuldigde bijslag bedraagt:

15 cent per briefkaart,

15 cent per 20 gram of gedeelte van 20 gram voor brieven;

10 cent per 50 gram of gedeelte van 50 gram voor de overige stukken.

Deze bijslag, die door middel van gewone frankeringszegels kan worden voldaan, wordt ten bate van het genoemde comité geheven.

Het adres van de correspondentie moet van een duidelijke aanwijzing „Per luchtpost” of van een etiket „Per luchtpost, Per avion” zijn voorzien. Deze etiketten zijn kosteloos bij de kantoren der Posterijen verkrijgbaar.

De aandacht wordt er op gevestigd, dat de correspondentie, voorzien van de aanduiding „Per luchtpost”, per vliegtuig zal worden overgebracht, zoodat al is opnemings in de op 15, 16 en 17 Maart per vliegtuig te verzenden mails mogelijk.

Voor verdere inlichtingen wende men zich tot de kantoren der Posterijen.

als hij daarheen”, waarop zijn tafelbuurman, ook kapitein, inviel: „En als je daar dan met je ziel alleen wil zijn, ga je naar de sociëteit.”

Zoo werden wij, nieuwelingen er tusschen genomen, zonder dat zulks ons hinderde. Geen oogenveld werd onze goede stemming verstoord. Welke kapitein G. op ons aller gevoel, niet slechts de jongeren, te werken door een speech op te geven, die begraven liggen op het kerkhof te Kota Peljoel, de bekende begraafplaats met den monumentalen ingang, waarin de namen gebeiteld staan van alle militairen, die in den strijd op Atjeh zijn gevallen. Hij werkte zoo op ons gevoel, dat ons de tranen bijna in de oogen stonden. Maar plotseling verstoorde hij zelf den indruk door daarop te volgen: „Maar zij zijn gelukkig, want zij belevden geen schietregisters bij te houden, geen overveersters na te kijken, enz.” Zoo wist hij steeds het geheele gezelschap in de stemming te houden, die hij voor het oogenblik verkoos.

Op die wijze werd de avond een groot gedeelte van den nacht in een vroolijke stemmig gebragt. Een jeugdig collega van den Hoofdcursus droeg eenige zelfgemaakte liedjes voor, waarop kapitein G. ons vergasste op de parodie op: „Lief in je ransel”.

Om half vier gingen wij eindelijk uiteen en gingen vijven vertrok onze trein. Over dien treintocht een volgende keer.

Van Week tot Week.

Dinsdag 1 tot Maandag 7 Maart.

Voordrachten over tropische staathuishoudkunde. Prof. dr. G. M. Verrijn Stuart zal op uitnodiging van het Leidsche Universiteitsfonds lezingen over tropische staathuishoudkunde houden op Maandag 7, 14, 21, 28 dezer en 4 April in het klein auditorium van het universiteitsgebouw.

Directeur Koloniale Landbouwschool. Bij Kon. besluit is benoemd tot directeur der Middelbare Koloniale Landbouwschool te Deventer, dr. L. Vuyck aldaar, thans leeraar aan die inrichting.

R. P. Hofland †. Te 's-Gravenhage is, in den ouderdom van 65 jaar, overleden de Heer R. P. Hofland, gep. kapitein der artillerie van het O.-I. leger.

Vice-admiraal Gooszen. Naar wij vernemen, zal vice-admiraal A. F. Gooszen, commandant der zeemacht en hoofd van het departement der marine in Oost-Indië, in October aftreden en met pensioen den zeedienst verlaten. (Vaderl.).

Luit.-kol. Snoeck. De luitenant-kolonel der artillerie van het O.-I. leger M. A. Snoeck zal, op zijn verzoek, 2 Augustus den dienst met pensioen verlaten.

Een zware aardchok. Makassar, 3 Maart (Aneta). ¹⁾ Alhier werd een zware aardchok gevoeld. De menschen vluchtten uit de zwaaiende gebouwen de straat op.

Dr. C. Overeem †. Te Buitenzorg is, op den leeftijd van 33 jaar, overleden de Heer C. van Overeem, dr. in de botanie, verbonden aan 's Lands Plantentuin aldaar.

De onrust op Sumatra's Westkust. Padang, 3 Maart (Aneta). Te Kota Lawa zijn 22 bommen in beslag genomen. — In kampong Pisang in het Fort de Kock'sche werden 41 personen gearresteerd.

Dr. A. Baldessari †. Palembang, 4 Maart (Aneta). Alhier is overleden de officier van gezondheid der 1e klasse Dr. A. Baldessari.

Prof. Mr. L. W. C. van den Berg †. Te Delft is, in den ouderdom van 81 jaar, overleden Prof. Mr. L. W. C. van den Berg, o.m. oud-hoogleraar in de godsdienstige wetten, volksinstellingen en gebruiken van Ned.-Indië aan de voormalige Indische Instelling te Delft, oud-Indisch rechterlijk hoofdambtenaar, oud-adviseur van den Minister van Koloniën. Van zijn hand verschenen verschillende werken en tijdschriftartikelen met betrekking op den Islam, het in N.-I. voor Europ. en Inl. vigeerende recht, enz. Prof. v. d. Berg was groot-officier in de orde van Osmanië van Turkije, ridder van den Ned. Leeuw en commandeur van de Huisorde van Oranje.

Het lepra-vraagstuk. Een verslaggever van het Haagsche Aneta-kantoor heeft naar aanleiding van het Aneta-telegram, dat invoering van een geheel omgewerkte lepra-ordonnantie binnen enkele maanden te verwachten is, een onderhoud gehad met den heer J. B. Sitanala, gouvernements geneeskundige in Ned.-Indië, die geruimen tijd in Europa heeft vertoefd voor een studiereis over de lepra en binnen korten tijd naar Indië terugkeert.

Een uitvoerig verslag van dat onderhoud is verschenen in het „Vaderl.” van 3 Maart, Avondblad A.

Luchtvaartverbinding met Indië. Op den Indischen Dag van de afdeling Den Haag van het Alg. Ned. Verbond in de Ridderzaal zullen 22 dezer prof. Treub en generaal Snijders spreken over de luchtvaartverbinding met Indië.

Universitaire examens. Leiden. Econ.-doctoraal-ex. Indologie de hr. G. J. Scholten; taalkundig cand.-ex. Indologie de hr. L. van Hoepen; doctoraal-ex. Indisch recht de hr. J. A. Hoefman.

Wageningen, Landbouwhoogeschool. Bevoerd tot doctor in de landbouwkunde (met lof) de hr. Ch. Coster, geb. te Batavia, op proefschrift met stellingen, getiteld: „Zur Anatomie und Physiologie der Zuwachszonen- und Jahresringbildung in den Tropen”.

De filmkoning Willy Mullens. Aneta seint uit Batavia dat Willy Mullens, die geruimen tijd in

¹⁾ De tekst der Aneta-telegrammen is ontleend aan de „Nwe Rott. Crt.”.

Eeuwig en Altijd

blijven onze afwaschbare Lampekappen. Deze Kappen worden in alle kleuren en decors beschilderd. **Afwaschbaar, onverslijtbaar, onbreekbaar, verkleuren niet**, zeer geschikt voor Indië. — **Groote sorteering** in bronzen en houten Kronen, Kaplampen, Salon- en Schemerlampen, Stofzuigers en Electr. Kook- en Verwarmings-apparaten. Haarden, Permanent- en Turennehaarden. Jaarsma-, Uift-, Vulcanahaarden.

TECHNISCH INSTALLATIE-BUREAU
N. P. VAN EIJK, DEN HAAG
SWEELINCKSTRAAT 93a-93 hoek HOLLANDERSTRAAT
TELEPHOON 30079 - DEN HAAG

FOTOHANDEL

Werkzaamheden voor Amateurs

Ph. G. STARKE

Hoofdstraat 172

5293
APELDOORN

TELEF. 630

ATELIERS voor Dag- en Kunstlicht-opnamen

JOH. TOET - 'S-GRAVENHAGE

Comestibles - Delicatessen - Kruidenierswaren

AERT VAN DER GOESSTRAAT 34 - TELEFOON 51561



INDISCHE INGREDIËNTEN

Special. in Fijne Vleeschwaren, Koek, Bisquit, Chocolade

WANNEER U PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wendt U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen - Desgewenscht verzorgen wij mede voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan gereed voor Uw GROOTE OPLAGEN, onze prima snelpersen voor die tijdschriften waarbij het vooral op KUNSTDRUK aankomt

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN

NOBELSTRAAT 20 - DEN HAAG - TEL. 11987

HOTEL - RUBRIEK

APELDOORN

Hotel VAN DER BURG

1ste en oudste huis ter plaatse Modern comfort
Volledige pensionprijs f 5.— 5286

's-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 54148. Centr. verw. Warm- & koud water op de logeerk	Pension PETRONELLA, G. Reijndstr. 36-38. 16 k. Logies m. ontb. f 2.50 p. p. p. d. Ook afz. Etage. t. huur. 537 H. A. LEBBING, Cuisinier
Hotel Rest. „QUINCOORD“ Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. 5020 OOSTERWIJK & V. D. LOUW	Hotel „Promenade“, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 Prachtige ligging. Matige prijzen. 5085

HILVERSUM

Pension „PATRIA“ Lindenheuvel 2
Telefoon 2198
ZOMER- EN WINTERVERBLIJF
Aanbevelend, N. J. VAN RANGELROOY

BESCHIKBAAR.	BESCHIKBAAR.
BESCHIKBAAR.	BESCHIKBAAR.

Voor het bereiden van een goede rijsttafel zijn de

Recepten van een Ind. Kokki

omnisbaar
„De Ind. Rijsttafel“ door
FR. BLOM, Schrijver van
„Moderne Kookkunst“,
verkrijgbaar bij den Boek-
handel en bij de Uitgeefster
Nobelstraat 20, Den Haag.

Prijs f 1.00

MAISON BLOM

2e Schuytstr. 77-79 - DEN HAAG - Tel. 33703

Het adres voor
Diners aan huis bezorgd

WIJ VERVAARDIGEN

ALLE soorten drukwerk met één uitzondering: het slechte.

Een proef zal U overtuigen

zoals zoovelen vóór U overtuigd werden en onze klanten bleven.

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
DEN HAAG :: NOBELSTRAAT 20 :: TEL. 11987

HOTEL DES INDES

WELTEVREDEN (Batavia)

Oudste en modernste Hotel ter plaatse
ZEER BILLIJKE TARIEVEN

Indië vertoefde voor filmopnamen, den Gen dezer naar Holland vertrekt. Hij gaat in September opnieuw naar Indië voor het vervaardigen van een film van de Gouvernementsbedrijven.

Maatschappelijke veranderingen in Indië. De heer J. van Gelderen, chef van het Centraal Kantoor voor de Statistiek in Ned.-Indië, heeft te Wageningen een voordracht gehouden over: Maatschappelijke veranderingen in Indië in de oorlogsjaren. (Kort overzicht in *Nwe Rott. Ct.* van 7 Maart, Avondbl. E.).

Secretaris van het Koloniaal Instituut. In een op 3 dezer gehouden vergadering van den Raad van Beheer van de Koninklijke Vereeniging Het Koloniaal Instituut te Amsterdam is eervol ontslag verleend aan den heer Th. F. A. Delprat, als algemeen secretaris, en is met ingang van 1 Mei in diens plaats benoemd de heer E. P. Westerveld, oud-zee-officier, oud-directeur-generaal der Posterijen en Telegrafie en oud-minister van Marine.

S. E. Asmussen †. Kota Radja, 5 Maart (Aneta). De heer S. E. Asmussen, ingenieur te kl. bij de Burgerlijke Openbare Werken voor Atjeh en Onderhoorigheden, is bij het zwemmen verdronken.

H. Wetselaar †. Te Ginneken is in den ouderdom van ruim 90 jaar overleden de heer H. Wetselaar, gep. kapitein van het Indische leger.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt.

Indonesische Uren.

De *Nieuwe Rotterdamse Courant* wijdt in hare rubriek „Letteren en Kunst“, ochtendblad van j.l. Zaterdag, onder bovenstaanden titel een uitvoerig en opgetogen artikel aan de „Indische Gala-Matinée“ op Vrijdagmiddag 4 dezer door het „Nederlandsch-Indonesisch Verbond van Jongeren Organisaties“ aan tal van genoodigden te Rotterdam geboden.

Herinnerende aan de vele aanhalingen, in het Zaterdagavondblad, uit het boek, door Dr. C. P. Gunning bijeengebracht: „Indië en Jong Nederland“, schrijft de verslaggever o.m.:

„Gisteren hebben Jong Nederland en Jong Indië hier ter stede eenige honderden menschen te gast gehad en aan die velen genotrijke uren verschaft. Het waren werkelijk goede uren van véél meer dan enkel genot. We hebben, luisterend en aanschouwend ons hierdoor gestadig gebracht tot een waarnemen, een bewonderen, dat niets dan een beter-begrijpen was, gedachtig aan een woord, door den dichter *Noto Soeroto* in *Dr. Gunning's* bundel geschreven over de behoefte aan „morgenmenschen“, de waarlijk dringende behoefte aan „wederzijdsch begrijpen, wederzijdsche waardeering, wederzijdsche eerbiediging en samenwerking.“

„Kunstzinnige jonge menschen gaven hier van zulk samenwerken in wederzijdsche eerbiediging een treffend voorbeeld. Het was in het Luxor-Theater aan de Kruiskade, door den Directeur welwillend ter beschikking gesteld. De groote zaal raakte vol met menschen. De fraaiheid der zaal bleek geschikte omlijsting voor het schoons, dat werd geboden.

„De voorzitter van het „Nederlandsch-Indonesisch Verbond van Jongeren-Organisaties“, *Mr. D. J. W. J. Kluiver*, sprak van een eersten verjaardag, aan het einde van deze maand te vieren en zette uiteen wat de door hem gepresideerde vereeniging wil.

„Het Nederlandsch Indonesisch Verbond is er een van Nederlanders en Indonesiërs, die van oordeel zijn, dat het voor de toekomst van algemeen belang is, dat Nederlanders en Indonesiërs, beter dan zulks tot op heden het geval is, elkander leeren begrijpen en waardeeren. Het Verbond beoogt dus een toenadering tusschen het Oosten en het Westen in het algemeen, een toenadering tusschen Indonesië en Nederland in het bijzonder.

„Bij dit streven wenscht het Verbond zich te onthouden van elke politiek en van politiek gefinte vraagstukken, het houdt zich op zuiver culturele basis, in de overtuiging, dat zulk een culturele band ten slotte de eenige en duurzaamste is voor twee groepen, die van harte er

HOME VOOR JONG EN OUD

„DE LEEUWERIK“

KLEIN HOEFIJZERLAAN 1 NIEUW-WASSENAR

Centrale Verwarming, Koud- en Warmwater voorziening
Zeër gunstige verbindingen. Tel. 391. Vraagt Prospectus

naar streven elkaar beter te leeren begrijpen en waardeeren.

„Het Nederlandsch-Indonesisch Verbond fracht zijn doel te bereiken door het aanrichten van kunstavonden en matinée's, waar Indonesische Kunst en Cultuur nader tot het Nederlandsche publiek worden gebracht, verder door het geven van lezingen, filmvoorstellingen en tentoonstellingen.“

Klinkt dit niet alsof doel en streven der ruim veertig en twintig jaar geleden opgerichte Vereeniging „Oost en West“ hier werd opgesomd? Ook de zelfde trachten te bereiken en gaat welgemeend mee voort. Hoewel de Nederlandsche eigenaardigheid om naast een reeds bestaande arbeid, telkens weer een dergelijke nieuwe te wil opzetten, tot te bejammeren versnippering van krachten moet leiden, vooral in een klein land, het toch een verblijvend teeken, dat ook van andere zijde hetzelfde doel wordt nagestreefd, te meer doet dit tevens tot samenwerking kan nopen.

De rede van den voorzitter van het Verbond werd dan ook door de in de zaal aanwezige leden der Vereeniging „Oost en West“ (de afd. Rotterdam) vereenzelvd met de Vereeniging „Oost en West“ warm toegejuicht. Verheugend was het te vernemen, dat 60 pCt. der in Nederland studeerende Indonesiërs tot het Verbond is toegetreden.

Verder vermeldt het Rotterdamse verslag: „De uitvoering heeft ons drieërlei gebracht: film-beelden, muziek en dans.“

De film-beelden waren ter beschikking gesteld door het Koloniaal Instituut, het bestuur van de Koninklijke Paketvaart Maatschappij en den heer L. D. Petit. De laatste brachten ons buiten Nederlandsch-Indië, namelijk naar Kambodja en de indrukwekkende bouwvallen van Angkor-Vat. Daar vóór toefde onze gretige aandacht bij de Bataks van Samosir en op het nooit te vaak geschouwde Bali, waar we, als een beeld van oud en oud, auto's langs Hindoe-monumenten zag glijden: — het ergere Europeesche „modernisme“ waarover zoo vaak geklaagd is, bleef ons minzaam onthouden.“

Met dit „ergere Europeesche modernisme“ wordt zeker bedoeld de Nederlandsche ambtelijke bouwertrant, welke zoozeer tegen de Balische vloekt.

„De „Indische Club“ heeft muziek gemaakt op snaarinstrumenten, Krontjong en Hawang, aanvankelijk ernstige wijzen, waarop, na een lange en luide waardeering, beide keeren vroolijkers volgde. De tweede maal zong de Oostersche heeren en bij het vroolijker tweede lied vielen anderen in. Hoe ontroerend schoon was de eerste zang! De snaren-musiek had al lang geklonken; zij was dus meer een ouverture; het was als liet de zanger onder haar invloed er toe brengen om zingen. Weemoed uit te zingen.“

„Prachtige dansen hebben wij gekropen waarbij een gamelan-orkest speelde (tijdens de film speelde het orgel van het theater). De eerste dans was een Boegineesch-Javaansche, welke den strijd voorstelde tusschen den voerder van het Boegineesche leger en den voerder van het Javaansche leger uit Madjapahit bij de verovering door de Javanen van Celebes in de 14de eeuw na Christus. De dans was Raden Mas Soebanto, de Raden Soekanto.

„Den dans met lansen, *Beksan Lawang*, dansten Raden Soekanto als demonenverster en Raden Mas Soeripto als Ksatrija, de ridder strijdend voor het edele in den mensch.“

„Niet het minst belangwekkend was het optreden als danseres van... eene Nederlandsche die zich *Siti Soendari* noemt en die de langdurige studie aan een der Hoven in Java zóó heeft doorgemaakt, dat zij den Indischen dans niet alleen volkomen beheerscht doch door den geest dezer kunst blijkbaar wordt beheerscht. Wat zij hier gaf in den Srikandi-Bhisma-dans zou nooit voor de eene vreemde is zij blijkbaar niet meer! Met Raden Mas Soeripto danste zij een episode uit het beroemde Oud-Javaansche dichtwerk, de *Bratajoeda*, geschreven door den Javaanschen dichter Empoe Sedah in 1157 na Chr. De dans beeldt den strijd tusschen de heldhaftige Prinses van Tjempala, Ardjoena's echtgenoot (Srikandi) en den onoverwinnijken aanvoerder

ONROESTBAAR STAAL
 Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer aangetast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank onnoodig. Alleen afwassen. Voordeelige prijzen 5043
 Het Ideaal voor de Tropen
FONDERIE'S STAALWARENHANDEL
 Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13602
 Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

BIJ MISTIG WEER IS HET AUTORIJDEN
 vooral 's avonds, zeer gevaarlijk, zoowel voor Uzelf, als voor andere weggebruikers. 5003
VOORZIET Uw lampen daarom van anti-mist-schijven, welke in de praktijk goed bleken te voldoen
GARAGE JANSEN - WASSENAAR
 RIJKSSTRAATWEG 773 TELEF. KIEVIT 562

DENKT
 U wel aan ons blad voor Uw reclame?

der Korawa's, Cri Rsi Aria Bhisma. Alleen Prinses Srikandi, de incarnatie van Prinses Ambika, wier liefde voor den celibaten Bhisma zij met den dood moest bekoopen, kon hem verstaan....
 „Hoe imponeert de beheersching in al deze danskunst! Elke houding, elk gebaar komt noodwendig het een na het ander en elk heeft in dubbel en drievoud zijn waarde. Er is de rust van de zekerheid, welke gestadig blijft in het beelden van onrust, passie, strijd. In een wel-passende verlichting kwamen de schoone gewaden met fonkelenden tooi prachtig uit.
 „De aandacht der velen was onverdeeld.
 „Het Verbond is nu ook te Rotterdam een goede bekende!”

„Geeveer hetzelfde program bracht het Verbond op den Gala-avond van 16 Februari j.l. in het Koloniaal Instituut te Amsterdam, waar het bij een uitgesproken schare niet minder insloeg en stellig is er goed werk mee verricht. Door deze beteekenissen dansen krijgt ons Nederlandsche publiek een op de Javaansche cultuur, die van wederzijdsche heilzamen invloed kan zijn.
 Wel groot is het verschil tusschen die stijlvolle Javaansche danskunst en de hedendaagsche Euro-pese. Ten bewijze nemen wij hier over hetgeen anno ter Braak in de Groene Amsterdammer van 10 Febr. j.l. schrijft tot slot van een zijner „Ber-linsche Phaenomenen” als „Dansen op een vulkaan” gebied:

„Men moet Anna Pavlova (de perfectie van het oude ballet o.a. in „De Stervende Zwaan”) met Valeska Gert vergelijken om geheel te doorzien, op welken vulkaan deze zoete idylle eigenlijk gedanst wordt. In Valeska Gert is de dans zuiver tot parodie geworden, tot een on-beschaamde, indecente, bijna vlegelachtige, maar steeds knappe parodie op het heden-daagsche stadsleven. Het is walgelijk, afzichte-lijk, zooals Gert in een „Gruss aus dem Mamienkeller”, in een „Disense”, de zothed van onze beschaving tentoonstelt; maar het is vóór alles..... waar.

Gert heeft men reeds in Amsterdam kunnen zien; Pavlova zal er binnenkort komen; maar niets is interessanter dan haar onmiddellijk na elkaar te zien. Tusschen deze twee polen is nauwelijks een verband meer te bespeuren; hier ligt de bitterheidslijn, die de oorlog tus-schen twee geslachten trok, zelfs tusschen hen, die naast elkaar leven....

Het Berlijnsche publiek adoreert (Tout comme chez nous. — Red.) Pavlova; het lacht om Gert, zooals het om Charlie Chaplin lacht; het wil de romantiek als het tragische beschouwen en de tragiek als een grap. Maar zoowel de adoratie als de lach zijn ietwat valsch en gebarsten....”

Wij willen hier eindigen met een aanhaling uit hetzelfde tijdschrift van 26 Febr. j.l. ontleend aan een artikel: „Wereldvrede”, door den Britsch-Indiër, J. Krishnamurti, die waarschuwend tegen „den slechten invloed, z.i. door een op te richten „Bond van Engelsch sprekende volken” zou wor-den opgewekt, zegt:

„Engelsch-sprekende rassen (en dit geldt eveneens van het Westen in het alge-meen) hebben zich weliswaar onderschei-den door hun organiseerend vermogen en hun wetgeving; ook hebben zij groote kunst voortgebracht, maar nimmer gaven zij geboorte aan een godsdienst of aan een groot geestelijk Leeraar. De geestelijke rijkdom der wereld ligt in het Oosten en de stoffelijke rijkdom der wereld ligt in het Wes-ten; en in het samengaan van beiden ligt de waarborg van 's werelds geluk.
 „De groote geestelijke kracht, die door de eeuwen heen Indië verschaduwde, is nog zijn gids en die geest heeft tot uiting te komen in de stoffelijke wereld.... dóór de kinderen van Indië.”

„De laatste komt o.a. ook tot uiting in de systemisch vergeestelijkte Javaansche dansen. De Westering zal, ook tot zijn eigen heil, dit leer en meer leeren begrijpen en waardeeren.

Persoverzicht uit de Indische Bladen.

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Buitenlandsche persstemmen.

De heer Frank M. Hedges, managing editor van de „Japan Advertiser”, het grootste in het Engelsch geredigeerde blad in Japan, vertoefthans op Java (Bat. Nwsbl. 26 Jan.). Achtereenvolgens maakt hij een studie van China, de Filippijnen, Java, Britsch-Indië, het Nabije Oosten (Egypte, Palestina, de Bal-kan e.d.) enz. Als Amerikaan interesseert het los-van-Amerika-probleem in de Filippijnen den heer Hedges uiteraard bijzonder en hij heeft door per-sonlijk bezoek sterk zijn indruk bevestigd gekre-gen, dat de Filippino's in het geheel niet gediend zijn van de actie der kleine groep nationalistische onafhankelijkheids-strijders, en dat zoowel in inter-nationaal en politiek als economisch opzicht een los-making van Amerika funeste gevolgen zou hebben. Java heeft in hooge mate de bewondering van den bezoeker opgewekt: de hooge graad van ontwikke-ling, waarvan het eiland de sporen draagt, heeft hem verbaasd, en welke de indruk van Hollandschen ondernemingsgeest was, behoeft dus niet nader te worden vermeld. Niet zonder humor gaf hij zijn in-druk weer van het verschil tusschen den Wester-ling en den Javaan: de eerste wenscht geld te spa-ren, de laatste tijd... Mede door de „Japan Adver-tiser” hoopt de heer Hedges den Indischen archipel meer in de belangstelling van vooraanstaande Ja-panners te betrekken; z.i. vormt Ned.-Indië van de Zuidzee-eilanden thans een te weinig vooraanstaand onderdeel. Te gelegeren tijd hoopt hij in ons Indië verscheidene maanden door te brengen, teneinde een diepgaande studie van land en volk te maken.

Ook nu nog blijft het meerendeel der buiten-landsche persstemmen over Ned.-Indië, waarvan het aantal geleidelijk toeneemt, aan de onlusten gewijd. De Sum. Post (5 Febr. 2e bl.) heeft nog een aantal excerpten verzameld. De „Kölnische Zeitung” pree-s het Nederlandsch bewind, wees op de communis-tische opperleiding en loofde de snelle wijze waarop de onderdrukking volgde; de koloniale politiek van Nederland zal echter met hetgeen thans aan het licht gekomen is, wel degelijk rekening moeten houden.

Het Bat. Nwsbl. (22, 28 en 29 Jan. 2de bl.) schrijft over „Azië”, het Soer. Hbl. (24 en 26 Jan. 4de bl.) „Van onze Buren”.

Het oude kwaad.

De heer Z(entgraaff) wijst in het Soer. Hbl. (26 en 27 Jan. 3de bl.) op de roode draad, die door de geheele historie van ons militair optreden in onzen Archipel loopt: de belemmering van de actie onzer troepen, meest onder den indruk der critiek van onbevoegden, hetzij in het parlement, hetzij daar-buiten, of door verkeerd inzicht van civiele ambte-naren. Men heeft er bij den jongsten Bantam-op-stand eene herhaling van gezien. De troepen wer-den in November gebruikt voor positioneel werk, waardoor het hun niet mogelijk is geweest met de gewenschte kracht tegen de opstandelingen te ageeren. Onze krijgsgeschiedenis draagt op bijna iedere bladzijde de sporen van ander kwaad: de verdringing der militaire macht door normaal be-stuur, vóór eene streek behoorlijk was gepacificeerd. Naast dit oude kwaad had men dat der ongegronde critiek van ondeskundigen op de militaire actie (Tjomas, Gajoe-landen 1904, Tjimarémé 1919, Tangerang 1924). Zóó verlamt men ten slotte ieder initiatief; zóó maakt men de meesten bang voor het aanvaarden van verantwoordelijkheid, zóó scheidt men goede kansen voor rebellen. De verantwoorde-lijkheidsvrees is fnuikend voor elk optreden waar-van kracht moet uitgaan. De toestanden in Indië zijn veranderd. Er is 'n ander soort opstandelingen. Zij hebben eene organisatie welke zich bij elke ge-legenheid op onaangenaam verrassende wijze meer geperfectionneerd toont. Zij snijden verbindingen af, vernielen bruggen, beletten het snel aanvoeren van hulp. Zij hebben vuurwapenen. Ook in het han-teeren hiervan zal men voortuitgang zien. Zoo wordt een deel van den voorsprong welke onze troepen hebben, weggenomen. Sumatra's Westkust bracht in dit opzicht nieuwe leering; de opstandelingen laten er zich in motorbussen transporteren! Er is geen redelijk mensch die voor Amritsar-methoden zou willen pleiten, doch tusschen deze en de loome losmaking van militaire actie uit de voorzichtige vingers van civiele ambtenaren, die haar tot het

MEUBELEN
 KOOPT U HET VOORDEELIGST BIJ
J. & A. JUNGSCHLÄGER
 19 JAN HENDRIKSTRAAT 19
 DEN HAAG — TELEFOON 30009
 Fabrik: CILLIERSSTRAAT 19-21

WAAROM?
 Omdat wij rechtstreeks van uit de fabriek aan publiek leveren. De voorraad is te zien en te koop:
MEUBELMAGAZIJN „DE EIKEL”
 19 JAN HENDRIKSTRAAT 19
 SPECIAAL INGERICHT VOOR REPATRIEERENDEN

Muziekhandel DAJOS BELA
 Badhuisstraat 619 - Tel. 54754 - Fred. Hendriklaan 190
 SCHIEVENINGEN, 'S-GRAVENHAGE.
 GROOTE VOORRAAD RUIME KEUZE
 Columbia-, Odeon, Musica-, Linström-, Beka-PLATEN en MACHINES
 Violon, Mandolin, Banjo's, Guitaars, Snaren, Onderdeel, Piano Muz.
 HUURKOOP SYSTEEM
 Speciale machines en verzending voor INDIË.
 EIGEN REPARATIE-INRICHTING. ZIET ÉTALAGE.

Rijwielhandel P. J. NASSENSTEIN
 BACHMANSTRAAT 42 TEL. 17033 DEN HAAG
 Verkoop van ALLE merken rijwielen en banden. Mof-felen, nikkelen en repa-reeren van rijwielen en motorrijwielen. Reparatieën onder GARANTIE. Stallen en onderhoud van rijwielen.

Ontbreekt het U aan gelegenheid onze Koloniën te bezoeken, neem dan een abonnement op het rijk geillustreerde Maandblad S
Nederlandsch-Indië
 Oud en Nieuw
 Abonnementsprijs 20 Gulden per jaargang
 Directie en Adm. Nobelstraat 20, Den Haag

N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-Mij.
BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a
 DEN HAAG

TELEPHOON
 14427



Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit brandstoffen, tegen billijken prijs en gegarandeerde maat? Bel dan op **14427**.



C.F.B. SLEÏFFERS
 PRINS HENDRIKSTRAAT
 HOEK VAN DIEMENSTRAAT
 LA HAYE.

CUISINIER PATISSIER

BRIEVENBUS - PRULLEMAND

Dit is vaak de weg, die uw reclamedrukwerk aflegt, terwijl het moet zijn:

BRIEVENBUS- HUISKAMER OF KANTOOR

Tegenwoordig vindt men zoóveel drukwerk in de bus, dat het aankijken niet waard is, dat telkens het heele zaakje dadelijk weggegooid wordt. Uw drukkosten, bezorgloon of porto, alles is dan óók weggegooid!

Waarom dan geen reclamedrukwerk rondgezonden, dat door zijn aantrekkelijkheid opvalt, gelezen en vooral: bewaard wordt? Zulk drukwerk krijgt U niet van knoeidrukkerijtjes en evenmin van Multiplicators, doch wel van de

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 NOBELSTRAAT 20 * DEN HAAG

KONINKLIJK ZOÖLOGISCH BOTANISCH GENOOTSCHAP

WORDT LID

VRAAGT PROSPECTUS TEN KANTORE
 BENOORDENHOUTSCHEWEG 2
 TELEFOON 11292 DEN HAAG

FIRMA SEGAAR
 DEN HAAG

SPUI 218 TELEF. 12902
 THOMSONLAAN 93. 33667

COMPLEETE MEUBILEERING
 TEGEN SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN

VRAAG BESTEKKEN EN PRIJSOPGAAF

uiterste moment vasthouden, ligt gelukkig een groote kloof. Het is zaak, en plicht, dat men de regeling betreffende de aanwending der militaire macht herzielt. Er is, naar de Landvoogd ter jongste Persconferentie mededeelde, eene nieuwe regeling der verhouding in bewerking.

De *Deli Crt.* (31 Jan.) zet nogmaals uiteen hoe in Ned.-Indië het gezag ondermijnd is door het coquetteren met hier niet passende democratische acties en propaganda. Het gebeurde in Blitar is er een sprekend voorbeeld van. Er zijn, in het dozijn achter ons liggende jaren, onbegrijpelijke fouten op het gebied van de besturing dezer landen gemaakt. De maar eenigszins buiten het normale gedoe staande maatregelen, door hooge, speciaal voor hun enorme verantwoordelijkheid geselecteerde bestuursambtenaren, genomen in het door hen als zoodanig begrepen belang van den Staat, zijn op alle mogelijke manieren aan critiek onderworpen geworden, steeds weer is minutieus, ja meer dan dat, nagegaan, of het nu wel noodig geweest was om op te treden, zoodat als gebeurd was. Tot zelfs praatjes zijn na bepaalde gebeurtenissen als de stem des volks naar voren gebracht, en nooit hebben de buiten de practijk der bestuursvoering, ja zelfs buiten het praktische leven staande slotbeoordeelaars zich eens afgevraagd, wat zij wel in identieke omstandigheden zouden hebben gedaan. Practisch gesproken is elke bestuursmaatregel aan critiek onderworpen geweest, is elke bestuursambtenaar, vasthoudende aan oude ingewortelde adat-voorschriften, gedesavoueerde, wanneer hij de overtreders daarvan op hun nummer had gezet. En het onvermijdelijk gevolg daarvan is geweest, dat het verzet, door ontevreden elementen tegen als noodzakelijk aanvaarde instellingen ingeluid, tegen de adat en practijk-voorschriften van eerbied voor het gezag — belichaamd in den bestuursambtenaar — overal heeft kunnen voortwoekeren en ten slotte een bedreiging is gaan vormen voor den gezonden gang van zaken, die langs lijnen van geleidelijkheid behoort te gaan. Het is nog tijd om terug te keeren van de dwalingen der al te welwillende toegeeflijkheid tegenover de jeugdige gebaren dezer volkeren. Deze nog in de windse len van het economisch wereldbestel liggende volkeren moeten worden opgevoed met strenge welwillendheid en met gezonde tucht.

Wij verwijzen naar het *Bat. Nwsbl.* (26 Jan. „Over Tanah Datar” III, 27, 28 en 29 Jan. „In de Padangse Ommelanden”, 31 Jan. en 1 Febr. „Communisme en Bestuursproblemen”, *Civis*); 31 Jan. „Nog iets uit Tanah Datar”, het *Soer. Hbl.* (28 Jan. 3de bl. „De Communisten en de Volksbeweging”, *J. E. Stokvis*; 22 Jan. „Onze politieke inlichtingendienst”, de *Deli Crt.* (4 Febr. „De conferentie in Menangkabau”) en de *Java-Bode* (29 Jan. „De meening van dr. Tjipto”).

Economische situatie.

Het *Soer. Hbl.* (24 Jan. 3de bl. Z.) geeft de meening weer van iemand te Batavia, die door omstandigheden in staat is de algemeene financieele positie goed te kunnen overzien. Over de beteekenis van communistische aanslagen op de Indische beleggingsfondsen zeide hij o.m.: Tot dusver is alles goed gegaan; het gezag heeft zich weer geheel hersteld en de rust is, uiterlijk tenminste, teruggekeerd. Het is nu maar de vraag of dit zoo zal blijven, en hiervan zijn helaas niet allen overtuigd. Zelfs in regeeringskringen vindt men personen, die de vrees koesteren voor eene constante doorwerking van het communistisch proces. Het kan als zeker worden aangenomen dat, indien de Regeering er niet in slaagt het communisme den kop in te drukken en dit de gelegenheid laat telkens onrust te veroorzaken, dit van hoogst ongunstige beteekenis zal worden voor onze Indische fondsen. Alles is er aan gelegen orde en rust hier krachtig te handhaven. Doet men dit niet, snijdt men het kwaad niet uit en krijgen we hier met zekere periodiciteit rustverstoringen en relletjes, dan is het leed niet te overzien. Zoodra het publiek, speciaal de belegger in Indische fondsen, den indruk krijgt dat wij hier zitten op een ketel die steeds explodeeren kan, is het uit met het vertrouwen, dat van alle belegging de basis is.

Arbeidsbemiddeling.

Batavia, Bandoeng, Soerabaya, Medan en Djokja beschikken over *arbeidsbeurzen*. De *Bat.-red.* van het *Soer. Hbl.* (22 Jan. 3de bl.) bepleit een uitbreiding en verbetering van het instituut der arbeidsbemiddeling, juist in dezen tijd, naar het model dat de Nederlandsche arbeidsbeurzen geven. In Indië

JAC. HUIZER
 HEEREN
 MODEARTIKELEN
 RUIM GESORTEERD

THOMSONPLEIN 22, DEN HAAG

heeft men al een stap in deze goede richting daan. Te Cheribon zal een agentschap van de taviatische arbeidsbeurzen komen; te Soekaboemi er reeds een van Bandoeng. Voorbereid worden stichting van agentschappen te Buitenzorg, Gar Tasik, Tjiandjoer, enz. Dit lijkt den schrijver eenige juiste werkwijze voor „Arbeidsbemiddeling”. Samenwerking tusschen de arbeidsbeurzen onderling is allereerst noodig. Een belangrijk is het systeem van informatie. Als hulpmiddel noemt schr. de mogelijkheid van een geregeld contact tusschen: de arbeidsbeurzen en het district copisch bureau, de beurzen en de politieke politie; het contact met de technische scholen en andere inrichtingen van voortgezet, middelbaar en voortgezet middelbaar onderwijs voor betreft de abiturienten en om bepaalde redenen school verwijderde leerlingen; schr. wijst op de groote centraal georganiseerde bedrijven, bij J. S. W. B. met zijn kasten-vol informaties over slagen en gepensionneerd personeel. Als allen belang hebben bij een bloeiend bedrijfsleven — dat zijn werkgever en werknemers, gouvernements en particulier gelijkelijk — de handen ineen slaan om te komen tot een goed functioneerend instituut tot verleen van arbeidsbemiddeling in algemeen, dan heeft dit bedrijfsleven een heidsfactor te meer verkregen. Dan visschen communistische cellen achter het net. Het een dankbaar punt voor de agenda van het decentralisatie-congres voor 1927 en zelfs voor de mende residenten-conferenties.

De Oceanografische expeditie.

Sedert nu ongeveer dertig jaar geleden Siboga-expeditie plaats had, heeft het oceanografisch-geologisch-biologisch-metrologisch onderzoek der zeeën in en rond onzen archipel niet stil gelegen. Zowel buitenlanders — de Duitschers hun „Planct” vallen o.m. te noemen — als Nederland en Ned.-Indië werkten er aan voort. Zou men genoemd worden: de werkzaamheden der nemingsvaartuigen tot het in kaart brengen der Archipelzeeën, riviermonden, baaien en golven; arbeid van het laboratorium tot het onderzoek der zeeën, te Batavia gevestigd op Pasar Ikan en onderzocht door dr. Sunier en dr. Delsman; de diepzeeloodingen van de onderzeeërs en de moederschip, de „Pelikaan”, o.a. in 1923, laatste vooral ten Z. van Tjilatjap waardevol deed. Het waardeerende woord dat het jong wetenschappelijke Pan Pacific-congres te in den vorm van een met algemeene stemmen aangenomen motie uitsprak over de zaamheid van Nederland op het gebied van het onderzoek der zeeën, mag Nederland dan ook ten volle laten welgevallen. Het is een groote expeditie in voorbereiding andermaal het onderzoek der zeeën gaat voort. Het terrein harer werkzaamheid omvat namelijk de diepe zeebekkens rond Celebes, Sahoel-plat, dat gelegen is tusschen Australië, Noordkust, Nieuw Guinea, Java's Zuidkust en kleine Soenda eilanden, en zoover de tijd het toelaten de Soeloe zee en de Sawoe zee. Het *Soer. Hbl.* (27 Jan.) kan mededeelen dat het zoo goed vaststaat dat de Ned.-Indische regeering een beschikbaar zal stellen. De onderneming zal gefinancierd door de „Mij. tot bevordering van Natuurkundig Onderzoek in de Nederlandsche koloniën”, terwijl andere fondsen o.m. van hieze zijde in Nederland en Indië bereids zijn zegd.

Waarnemingen omtrent de winden staan ook op het program in verband met het te verwachten vliegwezen in Indië. Te Batavia op het Observatorium, en te Bandoeng en Soerabaya op de vliegvelden worden twee maal in de week waarnemingen gedaan met betrekking tot wind, temperatuur, vochtigheid, welke op die dagen het Observatorium bereiken langs radiografischen en telefonischen weg. Het daaruit samengestelde weerbericht wordt nog niet bestaande vliegdiens ten wordt op die dag om 7 u. v.m. door het Manggaraische radiostation omgeroepen. De instelling van een eerste vliegdienst — tusschen Priok en Sabang — wordt ernstig voorbereid. De waarnemingen omtrent de winden tot 30.000 M. hoogte toe, zijn geregeld geschied te Batavia. Het Observatorium te Weltevreden beschikt dan ook over een interessante voorstelling van winden boven Batavia, vervaardigd met behulp van koperen staafjes. Tevens zijn waarnemingen gedaan te Padang, Medan, Makassar en Koepang. Om voor geheel Indië een algemeen idee te krijgen van

Verlofgangers,

wanneer U zich in Den Haag en Omstreken vestigt, laat dan Uw wasch behandelen door de

Electriche Wasch- en Strijkrichting
VAN KUYEREN & HORSTMAN
WINGERDSTRAAT 45 - DEN HAAG 5105

lijdt geen twijfel dat er vele aanhangers van de communistische leerstellingen zijn.

Dat de communistische propaganda ter Westkust van Sumatra, vooral sedert de uitvaardiging van het vergaderverbod, zich uitbreidt, is aan geen twijfel onderhevig.

Die maatregel heeft de roode beweging niet gedrukt, doch gaf aan de propagandisten de gelegenheid hunne vleugels uit te slaan, zonder bestuursonderzoek.

Toen de propagandisten zich nog gemakkelijk op groote plaatsen in het land konden bewegen was het roode gevaar niet zoo groot als thans, omdat de verstandige lieden niet of zeer weinig althans hunne samenkomsten bezochten, doch sedert de uitvaardiging van het vergaderverbod brachten de propagandisten allen kampongbewoners, onverschillig of zij iets of niets van de zaak, waarom het ging, begrepen, een bezoek en trachtten zij ook, onder bedreiging, op de kamponglieden invloed uit te oefenen.

Dientengevolge nam de communistische beweging zoowel in grootere plaatsen als in de verafgelegen kampongs toe en, naar het inzicht van den schrijver, vooral daar, waar de Inlandsche bestuursambtenaren met ijzeren hand de actie trachtten tegen te gaan.

Als zoodanig noemt hij de bestuurders van Tilatang IV, Angkat, Ommelanden van Padang, Sawah Loento, Painan en andere.

(Wordt vervolgd).

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.

Het jaar 1926.

Met betrekking tot de plaats gehad hebbende jongste jaarverwisseling, schrijft men in de „Pewartia Soerabaya” van 31 December 1926, dat de gebeurtenissen, welke in dat jaar in China hebben plaats gehad, de aandacht der wereld hebben getrokken.

Over de Pak Hwat beweging der revolutionairen in China werden door de redactie der „Pewartia Soerabaya” reeds vele beschouwingen geleverd, doch destijds had de massa nog geen groot vertrouwen in de gegeven voorstelling van zaken en op de eischen van den nieuwen tijd.

Wanneer men echter de veranderingen, welke hebben plaats gehad, nader beschouwt, dan mag men tot de slotsom komen, dat de feiten de geleverde beschouwingen geheel hebben bevestigd.

Niet alleen dat de Pak Hwat Koen beweging tot groote overwinningen heeft geleid, doch ook werden aan de leiders van de ontrouwe groepen, Go Pwee Hoe en Soen Thwan Hong, zoodanige verliezen toegebracht, dat alleen die van Tio Tjok Liem nog is overgebleven.

Een groot deel van de Chinese provincies is dientengevolge in handen van Pak Hwat Koen.

Wanneer de vreemde Mogendheden tot de erkenning van die macht kunnen besluiten, zal de overwinning der revolutionaire partij volkomen zijn.

Zij, die nog niet mochten weten wat de revolutionaire partij niet haar aanhang eigenlijk verlangt, worden verwezen naar hetgeen reeds zoo dikwijls door generaal Tjio Kai Sik is gezegd, dat hij niet alleen de ontrouwe militaire groep in China wil vernietigen, doch ook aan de met de vreemde Mogendheden gesloten onrechtvaardige verdragen een einde wil maken.

Zoolang daaraan geen einde is gemaakt, zoolang zal de Pak Hwat blijven ageeren en sterker dan op 30 Mei 1926 te Shanghai en 23 Juni 1926 te Canton.

De revolutionaire partij wil China vrijmaken, het peil van den Chineeschen stam verhoogen in de internationale wereld en soevereiniteit in eigen land uitoefenen.

Zij wil bij regeling van zaken behandeling en begijning op gelijken voet en beschouwt het als een plicht voor elken Chinees om dat hooge streven te steunen.

Als voorbeeld moge ten deze dienen het opgezegde handelsverdrag met België.

Wanneer de Chineezzen zich aaneengesloten en met kracht verzetten tegen hetgeen zij als onrechtvaardig beschouwen, dan zullen zij ten langen leste de winnende partij zijn.

De waarheid blijft ten allen tijde de waarheid en de rechtvaardigheid zegeviert als men maar weet vol te houden.

De Redactie hoopt, dat ook het met Nederland

ONZE VERGROOTINGEN NAAR OUDE FOTO'S ZIJN IN GEHEEL INDIË BEKEND
VRAAGT PRIJSOPGAVE BIJ 5204
C. J. L. VERMEULEN
TOUSSAINTKADE 20 DEN HAAG

II. UIT DE INLANDSCHE PERS.

Het jaar 1926 ter Sumatra's Westkust.

Groot was de belangstelling en de bezorgdheid, zoowel van de zijde van het Bestuur als van de zijde van de bevolking, toen in het laatste gedeelte van het jaar 1926 op de Westkust van Sumatra werden in het openbaar en de roode beweging daarin een groot deel nam.

Het waren echter, zoo schrijft men in de „Sinar Sumatra” van 3 Januari 1927, niet alleen het Bestuur en de Pers, die zich ongerust maakten over de beweging, doch de vertegenwoordigers van de verschillende volksgroepen in den Volksraad verdrongen eveneens dringend dat ten spoedigste een onderzoek zou worden ingesteld naar de oorzaken, die de bevolking van de Westkust van Sumatra tot de bevolking hadden gegeven tot het beramen en uitvoeren van zulk een belangrijke actie.

Het verzet in het jaar 1908 tegen de toenmalige belastingheffing kon in geen vergelijk komen met het verzet in het jaar 1926, terwijl het bekend is dat de bevolking over het algemeen, evenals vroeger, geen belang heeft tot het verwekken van onrust.

De druk der communistische leiders op het niet-intellectuele gedeelte der bevolking in de dorpen echter blijktbaar zóódanig geweest, dat men vrijwillig opvolgde hetgeen door die leiders werd gezegd of geëischt.

Het is, naar de meening van den schrijver, hier niet misplaatst wanneer hij het een en ander zegt over de houding, welke door het Bestuur tegenover de roode beweging ter Westkust van Sumatra is aangenomen.

Toen het vergaderverbod werd uitgevaardigd, zag men die bestuursgreep beschouwd als een afbrekende maatregel, die een einde zou maken aan de communistische beweging en bepaalde het Bestuur zich tot het houden van een streng toezicht op de vergaderingen en geheime samenkomsten van de roode partij.

Men verkeerde in de veronderstelling dat het verbot zoodanige uitwerking zou hebben, dat de communisten het wel niet zouden wagen verdere bewegingen op het getouw te zetten of verdere propaganda te maken.

Het omgekeerde heeft evenwel plaats gehad. De communisten volgden het roode systeem en maakten clandestien propaganda in de kampongs, met de afwachting dat Rusland met oorlogschepen en oorlogsvliegtuigen hulp zoude verleenen.

Voor de komst der Russen waren de roode kaarten noodzakelijk, die tevens het bewijs leverden dat men zich verzette tegen den druk van belastingen, tegen dienstplicht, willekeur van het bestuurspersoneel, kapitalisme, van den maatschappelijken welstand der Nederlanders, enz.

Door daarop voortdurend te hameren trachtte men den toorn van de onwetende bevolking op te rekken.

Zoozinnig werd ter Sumatra's Westkust zulk een breede propaganda opgezet als in het jaar 1926 vergaderde men in de Ommelanden van hoofdplaats Padang, te Taroesan, Painan, Boenoes en op tal van plaatsen meer.

Te Padang Pandjang maakte men in het openbaar propaganda door het geven van feesten, door demonstraties en optochten van padvindes, terwijl men, tijdens een avondmarkt, het bericht verspreidde dat men de ambtenaren zoude vermoorden.

Op dat oogenblik stond de militaire macht reeds op de been.

Te Sawah Loento geschiedde de propaganda met hulp van een communistisch blad, dat evenwel niet heeft bestaan en spreidden de propagandisten hunne vleugels uit in de kampongs Padang Siboelek, Siloengkang, Moeara Kalaban enz. in die afgelegen plaatsen.

Te Pariaman had eene roode beweging plaats, die zorgen wekte.

Men weet niet hoe daar gewerkt werd, doch het

Aan de Leden van „Oost en West”

Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad” is, dit behoeft geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereniging.

Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:

- 1^o. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoordeelen en daarbij den naam van het blad te vermelden,
- 2^o. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leveranciers een introductie te verschaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?

DE UITGEEFSTER.

SCHOENMAKER BLIJF BIJ JE LEEST!

Een oud spreekwoord en een wijs spreekwoord. Alleen in zijn eigen vak kan iemand iets goeds praesteeren. Een bankier heeft geen verstand van den kaashandel, evenmin als een electricien van hondenscheren. Maar allemaal kunnen zij in enkele uren leeren drukken, teminste als men de verzekeringen gelooft der handelaars in

**KANTOOR-
DRUKMACHINES.**

Als men dan zoo'n machine aangeschaft heeft, valt het aanleeren van het drukkersvak lang niet mee, het werk kan niet halen bij dat van een goed geoutileerde drukkerij en slecht reclamedrukwerk is het tegendeel van een reclame. Indien gij echter met uw drukwerk eer wilt inleggen en er de aandacht op wilt zien gevestigd, bestelt het dan bij de

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 * TELEF. 11987

Fa. H. M. J. VAN DULJNE



HOFLEVERANCIER OPGERICHT No. 1875
KEIZERSTR. 165, SCHEVENINGEN
TEL. 50215 POSTCHEQUE EN GIROD. No. 52106

VLEESCHHOUWERIJ

SPECIALITEIT IN
RUND-, KALFS-, LAMS-, VARKENS-
VLEESCH EN FIJNE VLEESCHWAREN

Les extrêmes se touchent

Een courantedrukkerij is een inrichting waar in den kortst mogelijken tijd het grootst mogelijk kwantum werk moet worden gemaakt. Personeel en machines zijn daarop speciaal ingesteld. Snelheid is hoofdzaak; kwaliteit een, zij het dan voorname, bijzaak.

Een kunst-drukkerij is juist het omgekeerde. Daar is de atwerking hoofdzaak en teveel haast zou ten nadeele van het werk komen. Ook daar zijn personeel en machines speciaal op zulk werk berekend.

De meeste drukkerijen leggen zich óf op het een, óf op het ander toe, omdat het lastig is, zich op twee zoo uiteenlopende soorten van werk te specialiseren.

L'exception confirme la loi

Dat ziet men aan onze Drukkerij, die op haar rotatiepersen couranten en tijdschriften snel en in groote oplagen vervaardigt, doch wier snelpersen kunstproducten leveren als „Ned. Indië Oud en Nieuw“, „Het Huis Oud en Nieuw“, Oedaya (Opgang) enz. Natuurlijk vervaardigen wij ook het middenklasse-werk, hetz. g. Handelsdrukwerk en wij beroemen er ons op, dat ons werk door geen onzer collega's kan worden overtroffen.

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

TE KOOP VILLA'S GEBOUWD

aan den Nieboerweg, Laan van Poot, Dr. v. Welylaan.

VILLA'S IN AANBOUW

aan den Waalsdorperweg, van Voorschotenlaan.

VILLA'S NOG TE BOUWEN

van Bepwaerderweg, van Mandricstraat,
van Ammerslaan.

Prijzen van f 10.000 tot f 50.000. Bouw 1e klas.

Alle inlichtingen te bekomen:

J. v. GEMERT & Zn., { Tel. 35350, Valkenboschk. 277.
{ Tel. 35437, Herschelstraat 19.

Dr. RABINDRANATH TAGORE
Het Centrum der Indische
Cultuur

PRIJS f 0.60 S

N.V. „ADI-POESTAKA” - 'S-GRAVENHAGE

Twee Dames, een eigen ruim huis in grooten tuin bewonend, zouden daarvan gaarne een gedeelte

GEMEUBELD OF ONGEMEUBELD VERHUREN.

Adres: Dames VAN DEN BROEK, Aalst bij Eindhoven.

gesloten verdrag van het jaar 1910, dat zulk een grooten invloed heeft op het levensbestaan der Chinezen in Ned.-Indië, weldra zal worden opgeheven en door een nieuw zal worden vervangen, ook al zijn nog een viertal jaren met dat tractaat gemeoid.

Dat zou de vervulling zijn van den wensch van alle Chinezen in Ned.-Indië.

De heer Liem Kwie Giok geeft in hetzelfde nieuwsblad, als bovenvermeld, als zijne meening te kennen, dat het afgelopen jaar voor de Chineesch-Maleische journalistieke wereld al een bijzonder onaangenaam jaar is geweest en zich niet het minst op het einde van 1926 als een onvertrouwbaar vechthaan heeft doen kennen.

De scheldpartijen in de nieuwsbladen onderzoekende, heeft het publiek geen ongelijk wanneer het den Chineesch-Maleischen journalist niet hoog aanslaat en meer in het bijzonder de manier waarop de heer Liem Koen Hian schrijft.

Naar schrijver's meening is het beter dat men over geen nieuwsbladen beschikt, wanneer de kwaliteit van het geschrevene en de mentaliteit van den journalist geen andere zijn.

(Wordt vervolgd.)

Oost-en West-Ind. Literatuur-Overzicht.

Maleische handschriften in Duitse bibliotheken.

In het Oct. 1926-Nr. van het Journal of the Malayan Branch Roy. As. Soc. (te Singapore verschijnend) geeft H. Overbeck een beschrijving van door hem in eenige Duitse bibliotheken aangetroffen Maleische Mss. Vooral de Staatsbibliotheek te Berlijn is in het bezit van tal van hss., die op den Indischen Archipel betrekking hebben (oendang-oendangs, oude contracten van Inl. vorsten met het Gouvernement enz.), wat te verklaren is uit het weinig bekende feit, dat die Bibliotheek in het begin dezer eeuw de gansche boekverzameling van de opgeheven Indische Instelling te Delft heeft aangekocht, nadat door de gemeente Delft vergeefsche pogingen in het werk waren gesteld om die buitengewone rijke boekery in ons land van de hand te doen.

Op genoemden catalogus, bewerkt naar 't systeem Vreede-Juynboll-Brandes-Van Ronkel, vestigen we bijzonder de aandacht; wellicht kan deze of gene taalbeoefenaar of historicus met behulp van dien catalogus een of meer afgedwaalde, of verloren gewaande kostbare schapen terechtbrengen.

Djawa. Tijdschr. van het Java-Instituut.

Afl. 1 van den 7en jaarg. opent met eene bijdrage van den hr. J. W. Teillers over gemeenschapskunst en volksoontwikkeling in Ned.-Indië (welke in de rubriek Kunst en Kunstnijverheid van het K. W. van 24 Febr. en 4 Maart reeds aan eene bespreking werd onderworpen). — De hr. J. E. Jasper wijdt een beschouwing aan „Tengger en de Tenggerezen” op Java, welke, naar we vermoeden, nog wordt voortgezet. Schr. geeft eerst een historisch overzicht van land en volk, waarbij een uitgebreide literaturopgaaft, en behandelt daarna den godsdienst en het bijgeloof der Tenggerezen. Ten orientering is een kaart toegevoegd van het gebied waar dit merkwaardige volkje verblijft houdt, benevens eenige fraai uitgevoerde platen. — R. Tjintaka beschrijft eenige eigenaardige verlovingsgebruiken in Tjidloelang, welke tot voor enkele jaren terug daar in zwang waren. — De goed verzorgde rubriek Boekbespreking bevat o.a.: Volksverhalen uit Oost-Indië, door Dr. Jan de Vriës, besproken door Dr. Th. Pigeaud. — Bijdrage tot de kennis der Oud-Javaansche en Balineische theologie, door R. Goris, besproken door Dr. Th. Pigeaud. — Agastya in den Archipel, door Poerbatjaraka, bespr. door Dr. R. Goris. — Koloniale geschiedenis, door Prof. Dr. H. T. Colenbrander, bespr. door Dr. W. F. Stutterheim. — In de rubriek Uit de Pers is o.m. het in het Kol. Weekbl. verschenen artikel van J. A. Loeber Jr.: „De evolutie in de Javaansche batikunst” in zijn geheel overgenomen.

Landbouw. Tijdschrift der Vereeniging van Landbouwconsulenten in N. I.

Inhoud van jaarg. II, No. 7 (Jan. '27). De ontwikkeling en toekomst der volktheecultuur in de Res. West-Priangan, door Ir. L. J. Vroon. — Voorloopige resultaten van een oriënteerende veeljarige vruchtwisselingsproef op sawahterrein in verband met slijmziekte in Arachis hypogaea, door Dr. M.

Accountantskantoor van
C. STENEKER & J. SIBLESZ
Leden van het Ned. Inst. van Acc.
's-Gravenhage - Prinsegracht 72 - Tel. 3692
Inrichten en controleeren van boekhoudingen.

B. Schwarz. — Eenige beschouwingen over het viës inzake de uitbreiding der suikerfabriek Kodono, door A. A. Crincee le Roy. — Honden vijanden van het maisgewas, door Dr. P. van Goot. — Bepalingen ten aanzien van den landbouwvoorlichtingsdienst in de provincie West-Java. Referaten.

Nederlandsch-Indië Oud en Nieuw.

De Maart-afl. opent met het eerste gedeelte een fraai geïllustreerde bijdrage van Prof. Dr. J. Kleiweg de Zwaan over het eiland Nias en zijn woners. — De hr. F. Esser vervolgt zijne artikelenreeks over verschillende feestelijkheden van Oost-Javaan; schr. vertelt thans een en ander van de sedeka's of slametan's bij geboorte en gedurende den kinderleeftijd tot de besnijdenis, zoodat opmerkingen naar aanleiding van Nieuwenkamp's inzicht over de verdiensten als beeldhouwwerk een in een rots op Bali uitgehouwen paard, N. noemde het „meesterlijk van uitvoering”, daarentegen zegt dat bijv. de beenen bedriegelijk op de poolen van zijn antieke speeltafel. Ten slotte een stukje waaruit blijkt dat de afd. Stedelijk Museum een tentoonstelling organiseert, waar, voor het eerst, de uitgebreide verzameling voortbrengselen van kunst en kunstnijverheid van Indië te zien is, welke de hr. W. O. J. Nieuwenkamp gedurende zijn verschillende studiereizen, in de loop van bijna 30 jaar, bijeen bracht.

Voetballende Kaja-Kaja's.

Miss. A. Piëtte, die zijn arbeidsveld onder Kaja-Kaja's te Wambi op Zuid-Nieuw-Guinea had had het al lang verdrotten dat zijn Papoea'tjes weinig hadden om zich te vermaken, dies kwamen hij op den inval ze in te wijden in de geheimen van het voetbalspel. Genoegelijk vertelt hij het resultaat van zijn welgeslaagde pogingen in het Maart-afl. van de Annalen van het Missiehuis te Tilburg.

We vertellen een stukje na. Twee doelen werden gemaakt, die bestonden uit vier gaba-gaba stokken. Op iederen stok zette ik een klein vlaggetje. 't Leek wel een wedstrijd Nederland-België. Waren met volk genoeg, misschien wel met een kleine 40 man. Alles wat beenen had wilde de trappen; tot zelfs getrouwde mannen met een spruit op den arm deden mee!

Ze werden verdeeld in twee partijen, en we kanten het in moest, hadden ze gauw begrepen. 't was een geroep en geschreeuw dat hooren en zien was. We probeerden om er wat regel in te brengen. Na enkele minuten spelens kon de keeper een „keihard” schot met armen noch beenen deden: 1 : 0. Na dit punt werd het doel versterkt, waarom ook één doelverdediger? Ze waren met zooveel volk... Met z'n vieren gingen ze een rijtje naast elkaar in de goal zitten en deze een breedte had van 1½ M., waren alle gestopt: er kon geen bal meer door... Wat had ze schik in dat spel!... 't Is hun geliefkoosd geworden. Zoo gauw de school uit is moeten trappen, zelfs op het heetste van den dag... 6 uur is 't donker, maar als 't maneschijn is beurt het wel eens, dat ze om 7 uur nog aan gang zijn.

We zijn blij, dat het voetbalspel er zoo goed gaat. Ze hebben nu hun bezigheid en 't is voor ons onschuldig vermaak. Soms, als ze vadsig zijn, roep ik: Jongens, de bal ligt in huis... wip is 't spel in vollen gang. Het voorkomt en wat daarmee samengaat.

Leve onze voetbalclub!

„Laat nu de klok maar luiden,

Laat nu de klok maar slaan,

Er is geen club in 't Zuiden,

Die „Wambi” kan verslaan!”

Koloniale Studiën.

Inhoud van jaarg. 1926, No. 6. De groei van Java's bevolking, door A. M. P. A. Scheltens. Hahn's hypothese der ploegcultuur voor Indonesië, ontwikkeld, door Dr. G. H. van der Kolff. — Dactyloscopie voor Nederlandsch-Indië, door D. Meijer¹⁾. Enkele opmerkingen naar aanleiding van het jaarverslag van de Javasche Bank over het boekjaar 1925—1926, door Dr. B. J. F. Steinmetz.

¹⁾ Den leden der Afd. 's-Gravenhage, die de voordracht van den Heer Engelen over hetzelfde onderwerp hebben aangehoord, zij de kennismaking met dit interessante artikel ten zeerste aanbevolen.

VOOR TAXATIE

van Meubilair, bijvoeging van Goederen, of publieken verkoop van geheele Inboedels, raadplege men den Auctionair: **W. DOP - Tel. 34957 - DEN HAAG**

REPAREREEN OVERTREKKEN

PARAPLUIE MAGAZIJN

A. QUERELLE

SCHOOLSTRAAT 10 5135

'S-GRAVENHAGE - TELEF. No. 10151

Leden van „Oost en West” 5 pCt. korting

lende besprekingen van boekwerken over Indië, kleine mededeelingen en een Ind. bibliographie.

De Indische Post.

Het Nr. van 22 Jan. bevat o.m. Het wegeenvraagstuk in Indië en de economische vraagstukken daarmee samenhangend, door Van Citters. — De les der bestuurshervorming. — Schetsen van den Landraad, door Praetor. — De rubriek „Onze meening” handelt over „de onlusten en de bestraffing der verzetslieden”.

Oude impressies uit Zuid-Celebes (vervolg: De benteng), door Fakir. (Eigen Haard, 26 Febr. '27). Indrukken van een reis om de wereld. I. Op weg naar Indië. II. Eerste indrukken op Java (met ill.). (De Aarde en haar Volken, Febr. '27).

Indische huishoudens, door S. Kalf (handelt over het Concubinaat). (Haagsch Maandblad, Maart '27).

Het Agentschap der Indische Regeering te 's-Gravenhage, door Prof. Dr. E. Moresco. (Beschouwing over de staatsrechtelijke, administratieve en financiële vraagstukken welke zich voor doen bij den in dienst te stellen „Gecommitteerde voor Indische Zaken”). (Econ.-Statistische Berichten, 2 Maart '27).

De drinkwatervoorziening van Ned.-Indië, door J. Smit. (Chemisch Weekblad, No. 7, 1927).

Zinn in Nederlandisch-Indien, van A. Guyot van der Ham. (Amsterd. Bank, Jan. '27).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chinese pers. No. 5. 29 Jan. '27. (Bureau voor de Volkslectuur en aanverwante aangelegenheden te Weltevreden).

Overzicht van de Maleisch-Chinese en Chinese pers over de maand December 1926. Samengesteld door het Kantoor voor Chinese Zaken. (Weltevreden, 't Kasteel van Aemstel).

Overzicht van de productenmarkt op Java en Madoera gedurende het 4e kwartaal van 1926 (vervolg). — De intergewestelijke handelsbeweging der Buitengewesten over het eerste halfjaar 1926. (Korte Berichten, 28 Jan. '27).

De kiesordonnantie in de practijk (vervolg), door G. de Raad. (Locale Belangen, 16 Jan. '27).

Regerings-Almanak voor Nederlandsch-Indië. I. Grondgebied en bevolking, inrichting van het Bestuur van Ned.-Indië en Bijlagen. II. Kalender en Personalia. (Weltevreden, Landsdrukkerij, 2 dln.).

Indische rampokpartijen, door S. Kalf. (De Indische Verlofganger, 4 Maart '27).

Suriname en de rijksgedachte, door Van Gijbland Oosterhof. — Een nationaal boek. Dr. C. P. Gunning: Naar groter Nederland; bespreking door J. E. Bijlo. (Neerlandia, Maart '27).

Suriname.

Met een enkel woord maakten wij in ons vorig nummer melding van hetgeen de heer Bijleveld bij de openbare behandeling van de Surinaamsche begroting voor 1927 in de Tweede Kamer over het onderwijs heeft gezegd. Van geachte zijde wordt ons nu de opmerking gemaakt dat waarschijnlijk weinigen in Suriname in de gelegenheid zullen zijn de *Handelingen* te lezen, waarom het wenschelijk is hier over te nemen wat de heer Bijleveld daarover heeft gezegd. Gevolg gevende aan den wenk laten wij een gedeelte van het door den heer Bijleveld gesprokene hier volgen; onze ruimte laat niet toe alles over te nemen:

„Maar van veel meer betekenis is wat de ondernemers in hun adres vragen t.a.v. het onderwijs en de regeling der arbeidsvoorwaarden.

Op het punt van onderwijs vragen zij vrijmoediglijk een radicale omzetting. De Minister is op deze gedachte niet ingegaan, maar heeft ons medegedeeld, dat er een plan is, dat binnenkort nader gepubliceerd zal worden.

Het vraagstuk van de techniek van het onderwijs in Suriname is zeker wel zeer moeilijk. Ik kan niet ontkennen, dat ik tegenover hetgeen te dien aanzien hier en daar ontwikkeld wordt, zeer sceptisch sta. Er zit in de onderwijsregeling van Suriname iets, dat eigenaardig aandoet. De verhouding tusschen den omvang van het onderwijs en de economische ontwikkeling van Suriname is zeker onevenwichtig, hetgeen weer samenhangt met het feit,



M. A. J. LINNEWEEVER

WESTEINDE 32A - DEN HAAG

OPGERICHT 1827 TELEFOON 15551

LEVERANCIER VAN H.M. DE KONINGIN

Luxe en Orthopaedisch Schoeisel

Uw smaak en opvatting komen in ons Maatschoeisel volkomen tot hun recht. Kleeding en Schoeisel zijn niet te scheiden.

Door ons Orthopaedisch schoeisel wordt Uw loopwijze verbeterd en de abnormaliteit verborgen.



GROOTE KEUZE EN BILLIJKE PRIJZEN VOOR **OMLIJSTINGEN** KEURIGE AFWERK. **KUNSTBEELDIES**

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN

Oude Varkensmarkt 41-53 Telefoon 1865

Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m. Zaterdags na 12 uur gesloten

Directeur **A. VAN BOXTEL**

Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te

AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30h

DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschk. 34

ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24b

Telefoon van 9-12 10733

ARNHEM, G. J. Hoetink, Ammastraat 58

H.H. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-Indische Militairen aan den arbeid te helpen.

Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:

Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter en -waker, Jachtopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker centrale verwarming, Knecht van de apotheek en ander Personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplomeerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegrafisten en Telefonisten, Koks. enz., waaronder geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten. Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aanvragen om personeel, zoowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

Volharding voert tot doel

Adverteer voordurend

Het volkscredietwezen in Nederlandsch-Indië, door Dr. H. M. Hirschfeld. — De rubriek Boekbespreking bevat o.a.: De geschiedenis der R. K. Kerk in Amboina, door C. Wessels S. J. — Het Genootschap van Seran, door J. Ph. Duyak. — De geldvoorziening van Ned. Oost-Indië, door K. F. Jabobs.

Algemeen Landbouweekbl. voor Ned.-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 29 (15 Jan. '27). De geschiedenis van de Java-tabak, door S. Kalf. — Werkwijzen voor het vulcaniseren van rubber. — Wederwaardigheden der rubberplanten in den Oosthoek gedurende 1926, door ir. van Dillen. — De koffie-cultuur in Celebes. — Vooruitzichten van den landbouwvoortbrengen in den Indischen Archipel. — De opkoop van rubber. — De betekenis van en de belangstelling voor het vee in den Indischen Archipel (No. 30).

No. 30. Het winnen van vezels uit bladeren van agaven of andere vezelige planten. — Enkele opmerkingen over het bemesten van onze meerjarige cultuurs, door Dr. A. W. K. de Jong. — De ontwikkeling van de cultuurs in het Delische.

Mensch en Maatschappij.

het Kol. Instituut te Amsterdam had den Sen J. J. een ethnogenbijeekomst plaats, waarbij verschillende voordrachten werden gehouden, waarvan nu een door B. M. Goslings samengesteld overzicht is opgenomen in de Maart-afl. van Mensch en Maatschappij. We vermelden van die voordrachten alleen die, welke onmiddellijk of zijdelings op den Ind. Archipel betrekking hebben, n.l.: Eene verhandeling van enkele landbouwlegenden van Java door Prof. D. van Hinloopen Labberton. — De Maadsej en ritus, door J. Kremer. — De nieuw-archaeologische vondsten op Bali, door Th. van der Meer. — Is het rooken en kauwen van tabak in den Indischen Archipel van ouds inheemsch of door Europeanen ingevoerd? door C. Lekkerkerker.

Koloniaal Tijdschrift.

De Maart-afl. opent met 'n middelmatig geslaagd artikel van Prof. Dr. C. Snouck Hurgronje, gevolgd door een loffelijke bijdrage van den hr. H. T. Dammer over dien hooggeleerde, hoofdzakelijk voor zover het zijne buitengewone verdiensten betreft ten aanzien van Atjeh. — Het volgend artikel is eveneens gewijd aan genoemden hooggeleerde; de ongewone schrijver is al mede zeer waardeerd in het oordeel over de groote bekwaamheden en het karakter van Prof. Sn. — De hr. W. H. E. Kremer geeft bijzonderheden over de Inlandsche Chinese gemeente en het plaatselijk fonds te Banka (Banka). — Onder het opschrift „Inschuifing of afschaffing” bespreekt de hr. J. C. Vergouwen het Instituut der gezaghebbers, waarmede over algemeen de „echte” B.B. ambtenaren maar ingenomen zijn. — De hr. H. J. van Mook gaat den strijd aan met Mr. Nolst Trenité; de vraag gaat om verschil van opvatting wat betreft de grondrechten der Inlanders. — Prof. G. Gonggrijp vervolgt zijne beschouwingen over den belastingdruk op de Inlandsche bevolking en haar economischen toestand. — De hr. J. Kremer wijst in een kort bijdrage op een merkwaardige bijzonderheid uit de Grieksche mythologie bekende verhaal van Oidipus en de Sfinx komt ook voor bij de Inlanders van den Indischen Archipel: Atjehers, Karo-Bataks, Alfoeren van Celebes, Assanen, enz. — De schr. der Kroniek behandelt o.m.: Nogmaals het Wilde Westen. — Oog om oog (conclusie: Schaf de doodstraf af). — Ten slotte: Vreemde Koloniën en Literatuur.

Tijdschrift Kon. Ned. Aardrijksk. Genootschap.

Met betrekking op de Indië bevat de Maart-afl. bovengenoemd tijdschrift de volgende bijdragen: De hydrographische opneming van den O.-I. Archipel, door J. L. H. Luymes (met kaart). — De expeditie naar het Wilhelminagebergte (Suriname) 1926. (Vervolg) (I. Verslag der expeditie, door Dr. Stahel. II. Mededeelingen omtrent het opgaan van het Apriltransport, door J. Kremer. III. Mededeelingen van den geoloog R. IJzerman. IV. Verslag van den zoöloog Dr. D. L. Fernandes. V. Verslag van de verkenning van het terrein gelegen aan de zijde van het Wilhelminagebergte, door H. Kuijper. VI. Verslag van den geneesheer Dr. van der Meer (Merem). — Een Fransman over Sabang (H. van der Meer, Le Port de Sabang), door J. Kremer. Verder vindt men in de vaste rubrieken verschil-

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

AMSTERDAM.

Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
Statutaire Reserve - 21,117,340.-
Buitengewone Reserve - 22,660,000.-

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transiënten.
— Incasseeringen en Financieringen. — Schriftelijke en
Telegrafische Credieten. — Reiscrédietbrieven. — Depositos'.
— Rekeningen-Courant. — Aan- en Verkoop van Effecten. —
Administratie van Vermogens. — Open en Gesloten
Bewaarneming.

SAFE-DEPOSIT — KOFFERKLUIS
Inrichting tot het plaatsen van brandkasten. Speciale
gelegenheid tot het huren van afzonderlijke kluisen voor
grote administraties.

TAAMS & KEYSER

BANKASTRAAT 10, Den Haag - Tel. 17164, 10387

KEYSER & Co.

P. C. HOOFSTRAAT 24
Amsterdam - Tel. 21729

Behandelen alle Effectenzaken, geven
inlichtingen over Courante en
Incourante Fondsen

REKENING-COURANT COUPONS

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

Belasten zich met alle Bankzaken
Safe-Inrichting

R. SCHENZER'S

ALGEMEEN ASSURANTIE-KANTOOR
PAPAVERHOF No. 35
DEN HAAG, TEL. 30070

Belast zich met de vakkundige
behandeling van Assurantie
aangelegenheden van elken aard

oud indisch gast
LID DER VEREENIGING OOST & WEST

P. DE KAT ANGELINO MOEDRA'S OP BALI

MET 60 TEEKENINGEN VAN
TYRA DE KLEEN

PRIJS gecart. f 9.— geb. in geh. linnen f 11.50

„Hoe voortreffelijk zijn de priesters zelve geteekend. Met
goed overleg is, zoowel in de serie Boeddha priesters als in die
van de Sjiwa-priesters, iedere persoon tweemaal geteekend,
van voren en van terzijde, daardoor wordt de houding van
het lichaam en in 't bijzonder van de handen zeer duidelijk.”
S (N. Rott. Crf.)

Uitgave v. d. N. V. „ADI-POE” „KA” Den Haag

ONDERLINGE LEVENSVZERZEKERING VAN EIGEN HULP

Hoofdkantoor: 's-GRAVENHAGE, Kortenaerkade 3. Bijkantoor: BATAVIA, Voorrij Zuidoost

Gunstige Tarieven en Verzekeringsvoorwaarden.

Vraagt deze tarieven en gij zult Uwe levensverzekering sluiten bij de O. L. V. E.

dat het gebied zoo groot en de bevolking zoo
schaarsch is. Zoodra er een grootere bevolking-
dichtheid komt, zal die onevenwichtigheid verdwij-
nen, en dan zal blijken, dat de opzet van de onder-
wijstechniek niet zoo onlogisch is geweest.

Er zitten echter in die onderwijsregeling merk-
waardigheden, waarvan men zegt, hoe is dat moge-
lijk? Merkwaardig is, dat in 1879 het Nederlandsch
als voertaal is ingevoerd; een schitterende gedach-
te, die op dat oogenblik den durf wel haast in de
richting van eenigen overmoed deed overhellen.
Maar hoe uitstekend is zij geslaagd? Dat is zeker
niet het minst door het voorbereidende werk, dat
hier van zendingwege was verricht, waardoor het
volk ontvankelijk was voor de Nederlandsche ge-
dachte. Zoo is in Suriname gegroeid een gewest, dat
van al onze koloniën het meest Nederlandsche as-
pect vertoont. Er heerscht een gevoel van eenheid
en saamhoorigheid met het moederland, dat met
alle kracht moet worden gehandhaafd.

Elke poging, ook als die van ondernemerszijde
wordt aangeprezen, om hierin verandering te bren-
gen, moet worden afgewezen. Zelfs van een zuiver
egoïstisch ondernemersstandpunt zou zulks m.i.
moeten.

Daar zit ook een factor in van politiek machtige
beteekenis, dat hier die onrust voorkomende saam-
hoorigheid te vinden is, welke men elders, helaas
ook in onze koloniën, nog zoo veelzins mist.

Wat is voorts een van de moeilijkheden?

Er wordt nu gevraagd, om dat onderwijs te be-
perken tot de eenvoudige vakken als lezen, schrij-
ven en rekenen, en dan in de plaats van al het
andere te brengen een onderwijs, dat zich werpt op
en zich aansluit bij den landbouw. Ik heb mij ech-
ter de vraag gesteld: is er wel veel kans op zoo'n
vermindering van leerstof? Er is geen volkstaal.
Het neger-Engelsch kan niet op de school gebruikt
worden. Er zal voor het Nederlandsch en de studie
van het Nederlandsch een groot deel van den tijd
noodig blijken. Of hier en daar dan nog iets gevon-
den kan worden aan ruimte, om dat landbouwwak
tot zijn recht te doen komen? Het kan, dunkt mij,
niet zoo heel veel zijn, en van den invloed van dat
vak verwacht ik ook niet veel.

Wat wel noodig is, naar het mij voorkomt, is dat
de poging, die indertijd door Gouverneur Staal zoo
energiek beproefd is, herhaald worde, om in en door
het onderwijs (speciaal door het bijzonder onder-
wijs, dat er zoo toe geëigend is door zijn eigen qua-
liteiten) liefde voor en belangstelling in den arbeid
bij den Oosterling te kweken”.....

Nu wij het weer over de behandeling der begroo-
ting hebben, willen wij nog even toejuichen de
mededeeling van den Minister dat Dr. Lampe, na
eenige voorbereiding, naar Suriname zal terugkee-
ren „om daar de algemeene verbetering op hygië-
nisch gebied met kracht ter hand te nemen.”

Dat Dr. Lampe op dit gebied in Suriname reeds
studiën heeft gemaakt, zullen de lezers van dit blad
weten, en zij kunnen daarvan meer te weten komen
uit Dr. Lampe's artikel in „De West-Indische Gids”
van September/October 1926.

Verder zeide de Minister: „Het Departement is
al sedert eenigen tijd zoekende naar een jong medi-
cus, die zich beschikbaar wil stellen voor de bestu-
dering en genezing speciaal van de lepra in Suri-
name, doch tot mijn leedwezen is het nog niet ge-
lukt, daartoe een jong medicus bereid te vinden.”

Wij zouden den Minister willen vragen: „Waar-
om moet het juist een jong medicus zijn?” „En
heeft men in Suriname gezocht?” Het Departement
zal toch weten dat er in Suriname verscheidene
medici zijn die zich toeleggen op de genezing van de
lepra. De kans hier te lande iemand te vinden is
zeer gering.

Uit de dagbladen weten onze lezers dat bij de be-
handeling van de begrooting van Suriname een
amendement van den heer Joekes om aan de W. I.
Gids een subsidie van f 300.— toe te kennen, na
bestrijding door den Minister, is verworpen.

De firma Nijhoff zal daarom de uitgave wel niet
staken, maar de talrijke oud-gasten en anderen uit
Suriname en Curaçao hier te lande mogen het tijds-
chrift wel steunen door het nemen van een abon-
nement en door het inzenden van artikelen.

In de rubriek „Op het Binnenhof” lezen wij in
„De Vrijheid” van 2 Maart:

.....„Minister Koningsberger, die op menig-
der punt een tegemoetkomende houding aan-
bleek tegenover de grensquaestie vrij onverschillig
te staan, noemde het Nederlandsche standpunt
de grensquaestie zwak en achtte er geen be-
mee gemoeid om het betwiste gebied Nederland-
te mogen noemen; juist nu in dit, wat eigenaar
treft, dubieuze terrein diamanten moeten zijn
vonden, scheen de Minister er eerder van af te
len dan er op gebrand te zijn! Daarmee lijkt om-
quaestie practisch zonder beteekenis te zijn ge-
den.”

De bedoeling van den schrijver met de door
gecursiveerde woorden is ons niet duidelijk.
nadere verklaring zouden wij zeer op prijs stellen.
Heeft de schrijver wel kennis genomen van de
pliek van den heer IJzerman, van de redevoering
door de heeren IJzerman en Droogleeuw Fort-
bij de vorige begrooting voor Suriname gehou-
en van de artikelen over deze grenskwestie in
Koloniaal Weekblad” en „De West-Indische Gids”

In het „Handelsblad” van 24 en 25 Februar-
breekt Dr. Th. J. Lens een lans voor emigratie
Nederlanders naar Suriname en brengt daarmee
een kwestie ter tafel waarover jaren lang strijd
voerd is en waarover het laatste woord nog niet
gesproken.

Het is een verblijdend verschijnsel, dat de
gen over Suriname nog steeds voortgaan in
deelen van het land.

Zoo vinden wij in de „Nieuwe Brielsche
rant” van 11 Februari het verslag van een op 8 Fe-
bruari door den burgemeester, den heer S. da
de Zwartwaaal gehouden lezing met lichtbeel-
Door den zelden spreker werd op 26 Februar-
Brielle een lezing over Suriname gehouden. De
lezingen waren druk bezocht en werden zeer
juicht.

In „Neerlandia” van deze maand een artikel
den heer van Gybland Oosterhoff: „Suriname
de rijksgedachte.” Wij knippen daaruit het
gende:

.....„Het wordt verder tijd, dat Nederland
geheel ook zijn roeping ten opzichte van Suriname
gaat begrijpen. Het brengen van het noodige
taal moeten wij aan de groote maatschappijen,
steund door den Staat, in den geest van het
van den Ondernemersraad voor Suriname, over-
ten; doch waaraan we wel kunnen medewerken
de verspreiding en de vestiging van het besel-
Nederland niet slechts een klein land is, erge-
schen den Dollard en de Schelde aan de Noord-
gelegen, doch dat dit land het middelpunt
van een groot Rijk, waarvan men zou kunnen
gen, dat ook daar de zon niet ondergaat.”

Curaçao.

Openbare Werken.

Over de benoeming van den heer Beaujon
zaghebber der Bovenwindsche eilanden, tot
teur van Openbare Werken beloofden wij
te zullen zeggen.

La Cruz van 26 Januari l.l. schrijft: Reeds vele
jaren heerschte op Curaçao algemeen het ver-
gen, den Heer Beaujon aan het hoofd van O. W.
zien. De ervaring heeft geleerd, dat hij op de
van het werk is, en dat hij practisch werk
leveren. Wij mogen nu hopen, spoedig van
slechte wegen en straten bevrijd te zullen
De Amigoe schijnt wel eenige begrijpelijke
te koesteren voor de technische bekwaamheid
den nieuwen directeur. Het blad schrijft:

„Gedurende de jaren van zijn Gezaghebbers-
op Bonaire en de Bovenw. Eilanden heeft de
Beaujon zich doen kennen als een actief en
tisch man, die zeker met bekwamen spoed de
schillende aan hem toevertrouwde werken zal
ten uit te voeren.

Als wij echter een wensch mogen uitspreken,
is het deze.

De werkzaamheden van Dir. van O. W. zijn
omvattend, te veel voor één persoon. Daar
werkzaamheden onder, zoals het onderhoud
aanleg van wegen en straten, het onderhoud
landsgebouwen en nieuwbouw, werkzaamheden
vooral practische kennis vereischen. Voor al

VERKOOPHUIS
Groot Hertoginnelaan 101
 SPECIAAL VOOR INDISCHE FAMILIES
 INGERICHT
 Bestaat ruim 25 jaar
 DAGELIJKS GEOPEND VAN 10 TOT 4 UUR

werkzaamheden vinden wij den Heer Beaujon „de man”. Maar er zijn ook werkzaamheden, die grondige technische kennis vereischen, zooals het onderhoud der haven, het stoomwezen, de verlichting etc. Voor deze werkzaamheden is o.i. een ingenieur noodig. Daarom zouden wij u voorstellen de werkzaamheden van het Departement te splitsen. Dit moge gepaard gaan met meerdere onkosten, maar wij kunnen er dan ook van zijn, dat de verschillende werken beter voortvarend en vlugger uitgevoerd zullen worden, en op slot van rekening zoowel voor het Gouvernement als voor de Kolonie beter en goedkooper uitkomen.”

Politie.

De *Amigoe* schrijft: Daar wij vernemen, zullen de militairen, thans in politie-dienst, geleidelijk aan den dienst onttrokken en naar het garnizoen worden teruggedroefd. Van dezen maatregel is het feit, dat het aantal manschappen in het Garnizoen onvoldoende is om alle werkzaamheden aldaar naar behooren te verrichten. De militairen in politiedienst zullen dan door overpolitie vervangen worden. Wij weten natuurlijk niet of deze maatregel wel noodzakelijk was als men voorgeeft, in alle gevallen hij ons zeer bedenkelijk, om niet te spreken van gevaarlijk voor de publieke veiligheid. Thans, nu Curaçao overstromd is en nog dagenlang overstromd wordt door allerlei vreemde elementen, niet altijd van het beste allooi, is een flindegelijke, goed onderlegde en goed afgerichte politie meer dan ooit allerdringendst noodzakelijk. Onderstel nu dat het den Procureur Generaal voor een salaris van f 90 per maand of f 1080 per jaar enkele personen bereid te vinden om dienste te nemen bij de politie, welk een waardigheid kunnen dezen geven dat de zorg voor de openbare orde en de veiligheid der burgers bij hen in goede handen is? Zou zullen zij zonder eenige voorbereidende opleiding opgewassen zijn tegen de steeds toenemende moeilijkheden om de openbare orde naar behooren te handhaven? De eischen zijn zoo laag mogelijk gesteld, wat bij een salaris van f 90 per maand ook al niet anders is. „De kennis van de Nederlandsche taal strekt tot aanbeveling”. Noodzakelijk is die kennis dus alleen maar strekt zij tot aanbeveling. En zóó komen we 't dus binnenkort zien gebeuren, dat opgescheept zitten met een politie, — althans met een zeker aantal politieagenten, — zonder eenige opleiding, zonder eenige kennis van de wet, en van de bestaande keuren en verordeningen, zonder eenige kennis van hun wapen en niet wetend hoe wanneer zij er gebruik van moeten maken, missen zelfs zonder eenige kennis, of met een schijn-kennis van de Nederlandsche taal en zonder het noodzakelijke verantwoordelijkheidsgevoel, dat zeer noodzakelijk is. En aan zulke personen zal dan worden opgedragen het bewaren van de openbare rust en de zorg voor de veiligheid van den persoon en het eigendom der burgers. Het wordt wel een fraaie toestand hier op Curaçao. Ronduit gezegd, begrijpen wij niet hoe in de huidige omstandigheden het Bestuur 't aanvaardt heeft tot dezen maatregel over te gaan, en hoe het de verantwoordelijkheid voor de gevolgen eruit kunnen voortvloeien, op zich heeft durven nemen.”

Vër gekomen.
 Er komt zoo langzamerhand een noodtoestand te verschijnen onder degenen, die van een vast inkomen trachten te leven. Het is nu al zoo ver gegaan, dat de kerkeraad der Vereenigde Protestantische gemeente zich genoodzaakt heeft gezien, tot den Kolonialen Raad te wenden met uiteenzetting van den geldelijken toestand van zijn parochianen, die van f 5500 plus 10 pCt. duurtelbijdragen niet meer kunnen rondkomen. De Kerkeraad heeft de huishoudelijke begrooing van een der predikanten over, en verzoekt gelijkstelling van het inkomen van predikant, dat een academische studie vereischt, met dat van ongeveer gelijkstaande ambtenaren in gewonen gouvernementdienst. De *Amigoe* weet mee te deelen, dat er door de koloniale ambtenaren een verzoekschrift bij den gouverneur is ingediend, waarin herziening van de sa-

A. VAN DEN HOUDT
 BALISTRAAT 38 :: DEN HAAG
 Orthopaedisch en Luxe
 Schoeisel naar Maat
 1e Klas Reparatie-Inrichting Telefoon 17908

larisregeling wordt gevraagd en in afwachting daarvan verdubbeling van den duurtelbijslag.
S. E. H. Maduro & Zonen.
 1837—1927.

Het handelshuis onder dezen naam vierde 24 Januari l.l. zijn negentigjarig bestaan. Een gelukwensch is dit waard. De geschiedenis dezer firma is één met die van Curaçao. Als zij haar archieven zoude openen, dan zou men een stuk economische geschiedenis vinden van groote beteekenis. Het is te hopen, dat de heeren Maduro het voorbeeld der groote handelshuizen in het moederland zal volgen en bij het 100-jarig bestaan van haar huis in een waardig gedenkboek deze geschiedenis zullen vastleggen.

Haveninrichting.

Aan hetgeen wij 23 Febr. l.l. meddeelden uit de *N. R. Ct.*, sluit aan het onderstaande, dat hetzelfde blad van 17 Febr., ontleent aan een particulieren brief:

„Dat men in Curaçao met de haven-accomodatie bij de behoeften van de scheepvaart ten achter is geraakt, blijkt ook uit het volgend ons toegezonden uittreksel uit een hier te lande ontvangen brief van iemand die Curaçao aandeed.

8 Jan. Aankomst te Willemstad, dat aardig als een blokkedoosstad aan den ingang van een natuurlijke haven ligt, tegen struikbegroeide bergen.

Een paar forten, een schipbrug en achteraan de baai, de tanks en pier van de Cur. Olie Maatschappij. Het geheel viel me reusachtig mee. Niet dat het een echte stad is, maar er gaan ontzettend veel schepen in en uit. Olieschepen, die op Maracaibo (Venezuela) vareu, en schepen die hier olievoorraad komen opdoen en laden en lossen. Dat heele bedrijf schijnt in de laatste vier jaar zoo'n vlucht genomen te hebben en de boel is er tot verontwaardiging van de zeevarenden nog heel niet op ingericht, dat er zoo veel schepen komen, uren wachten op een loods, tekort aan kaden, zoodat het lossen aan de boei met lichters moet gebeuren, moelste om neger-losploegen te krijgen; enfin, een kostbaar tijdsverlies, dat heel wat schepen er toe zal brengen, niettegenstaande de pracht havenruimte, zoo min mogelijk met Curaçao te doen hebben. Complimenten van de zeelieden, dat Holland erg moet oppassen dat dit zeer veel belovend stukje kolonie den loop niet kwijt raakt.

We kwamen om 4 uur 's avonds voor Willemstad, toeterden hopeloos om een loods, (die al een paar dagen tevoren telegrafisch bericht had gekregen); toen het goed donker was, kwam er pas één aanzetten en wilde de kapitein wachten tot daglicht, met het oog op onze groote deklast”.

Uit den Verren Vreemde.

N. en M. Australië

Australië wil een blank werelddeel zijn. Zelfs voelt men het verlangen van de Britsche bevolking om aan het dominion een Britsch karakter te waarborgen. Hier en daar is de vertegenwoordiging van andere nationaliteiten wel sterk, zoo b.v. gedeelten met een talrijke Italiaansche immigratie, maar dit weerlegt niet 't zooeven voorop gezette streven. Chinee en Japanner zijn er niet gezien. De Australische inboorling, weinig genegen als werkkraft van den blanken indringer te fungeeren, trekt zich in 't binnenland terug, overal waar de Brit terrein wint. De ontginning van het uitgestrekte land gaat zoodoende langzamer, maar dit wordt niet als een groot nadeel beschouwd. Engeland zendt emigranten, die geleidelijk de werkkraft moeten brengen. Biedt het ontwikkelde, zuidelijke gedeelte van het Australische vasteland een aangenaam klimaat voor de blanken, naar gelang men noordelijker komt werkt de warmte, en in de binnenlanden de droge warmte, de Europeesche vestiging tegen. Waar het kustgebied tot naaste buurman van onze Oost wordt, tegenover Timor en Nieuw Guinea, is men in een vol-tropisch land. (Ruw geschat heeft het vasteland Australië zowat de grootte van Europa zonder Rusland). Tot nu toe heeft de regeering van den Australischen statenbond niet goed geweten hoe de middenmoot en de landen, die de uitgestrekte noordelijke kustlijn vormen, aan te pakken. Zij wil voortaan te dien opzichte meer stelselmatig te werk gaan. De 20e parallel zal gelden als de scheidingslijn tusschen de twee ingestelde staten: Noord

UTRECHT.

Beteekent: Toezicht Op Kinderen Uf Nederlandsch Indië.

TOKUNI zoekt voor kinderen uit Indië een geschikt gezin in Holland, is een financiële tusschenschakel tusschen de ouders in Indië en de pleegouders in Holland, controleert het gezin en het kind, zorgt voor het kind, ook in de vacaties, houdt geregeld briefwisseling met de ouders in Indië en staat de pleegouders bij in alle ernstige gevallen, het kind betreffende. Haar vertegenwoordigers in Indië worden telegrafisch op de hoogte gehouden van zeer ernstige gebeurtenissen, het kind betreffende.

Alle inlichtingen kunnen worden gegeven door de vertegenwoordigers Prof. Dr. J. H. Boeke, Adviseur van het Volkscredietwezen te Weltevreden, J. H. Nieuwenhuys, Resident van Soerakarta te Solo, Dr. J. G. J. A. Maas, Medan, J. H. Perret Gentil, Willemstad, Curaçao, en door den Directeur van TOKUNI, tevens Directeur van de Maatschappij „ZANDBERGEN” te Amersfoort.

ZANDBERGEN.

Instelling tot opvoeding door middel van gezinsverpleging van kinderen zonder onderscheid van leeftijd, stand en gezindte die het ouderlijk huis moeten missen.

Steunt deze nuttige instelling door Uw lidmaatschap (f 5.— p. j.) of als begunstiger (f 2.— p. j.)

DIRECTEUR Jhr. W. A. ORTT. AMERSFOORT.

VERSCHENEN:

ART, RELIGION AND CLOTHES

a Collection of Essays by
HERBERT ANTCLIFFE

CONTENTS

Foreword	12. Monsieur Massanet.
1. Art, Religion and Clothes.	13. Händel and Brahms: A Comparison.
2. Religion and Aesthetics.	14. The Significance of Scriabin.
3. Austerity and Beauty.	15. Space and Spacing in Music.
4. Limitations and Art.	16. National Flavour in Music.
5. Art and the Holidays.	17. The Imperial Spirit in Music.
6. Music and Manners.	18. More about History and Music.
7. Two Views of Opera.	19. The Necessity of Music in War-Time.
8. Impulse in Composition and Interpretation.	20. J. S. Bach and Emotion
9. Schumann: A German Event.	
10. Robert Schumann: An Anniversary Estimate.	
11. The Real Liszt.	

Dit boek is gedrukt op goed papier en keurig gebonden.
Prijs f 4.50.
 Aanvragen te richten aan de Administratie van het „Koloniaal Weekblad”, Nobelstraat 20, Den Haag.

GESCHENK

MODERNE KOOKKUNST

VAN FRANÇOIS BLOM

GEBONDEN IN LINNEN STEMPELBAND
f 5.50 :: f 5.50

VERKRIJGBAAR BIJ DEN BOEKHANDEL EN BIJ DE UITGEEFSTER NOBELSTRAAT 20 DEN HAAG
N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN

BRUNO TIDEMAN
BEËDIGD MAKELAAR TAXATEUR EN
ASSURADEUR

KANAALSTR. 15 - APELDOORN

DE N.V. BEGRAFENIS-ONDERNEMING
„SIMPLICITAS”
VAN W. J. INNEMÉE & ZONEN TE 'S-GRAVENHAGE
IS ONMIDDELIJK IN HET BINNEN-EN
BUITENLAND TE ONTBIEDEN VOOR REGELING
VAN EEN TRANSPORT, BEGRAFENIS OF CREMATIE

KANTOREN: DENNEWEG 71-73
GARAGES, KISTENMAKERIJ EN DRUKKERIJ: HOOIKADE 43-57
TELEFOON: 11314 EN 12890

WARMWATER
Gratis G.E.B. warmwater-installatie

INLICHTINGEN:
M. A. VROLIJK
Thomsonlaan 41 Telef. 35618
'S-GRAVENHAGE
Alle voorkomende reparatiën
tegen concurrerende prijzen.

N.V. Brandstoffenhandel
„DE CENTRALE”
SCHEVENINGEN

Tel. 51313 - Pinkstraat 27 - Tel. 51313

levert uitsluitend prima kwaliteit
Engelsche-, Belg., Duitsche- en Hollandsche
Brandstoffen,
beslist steen- en gruisvrij.

Prompte bediening. Billijke prijzen.
NEEMT PROEF.
Aanbevelend, C. VERHEIJ Wzn., Directeur.

ZORG DAT UW RECLAMES
OVERZICHTELIJK
ZIJN. OVERDAAD SCHAADT

Rusthuis „EIGEN SFEER”
V. BOETZELAERLAAN 205 DEN HAAG

Opname van rustbehoevenae en
en herstellende patiënten 5352

Mevr. COELÉ-BOOGAERDT, Gedipl. Verpleegster

Australië en Centraal Australië. Deze zullen ieder ongeveer 250.000 vierk. Eng. mijlen groot zijn. Centraal- of Midden Australië krijgt Alice Springs tot hoofdstad. Een resident, bijgestaan door een raad, treedt als bestuurder op, ressorteerd onder den Australischen minister van binnenlandse aangelegenheden. De spoorweg, die in het zuiden tot Oodnadatta loopt, zal tot Alice Springs worden doorgetrokken.

Noord-Australië zal eveneens onder een resident, met een raad, komen te staan.

't Spreekt wel van zelf, dat deze staten niet dadelijk op voet van gelijkheid zullen komen met de zes overige, reeds tot ontwikkeling gekomen staten van den bond, maar zij zijn toch als staten betiteld, om de bedoeling aan te duiden, dat zij niet altijd in een ondergeschikte verhouding behoeven te blijven. Hun ontwikkeling zal beslissen over hun groei in zelfstandigheid.

Met deze regeling zijn de moeilijkheden niet weggenomen, die N.-Australië in zijn ontwikkeling belemmeren; in dezen opzet van zaken kan men zelfs een bevestiging zien van die groote moeilijkheden. Alleen 't feit, dat Australië niet langer bij het bestaande wil berusten, is van betekenis, en dat feit verdient onze bijzondere opmerkzaamheid, als goede bureu.

Groot Newfoundland.

Kort geleden was Newfoundland, het op 50° N.B. los van Canada gelegen eiland, het kleinste der Britsche dominions. Toen Ierland in de dominion-verhouding tot Groot-Brittannië gebracht werd, gaven deze elkander in oppervlakte niet veel toe. Maar nu ziet Newfoundland de uitgestrektheid van zijn gebied ineens verdrievoudigd, zoodat 't in grootte Nieuw-Zeeland gaat overtreffen, en tot de dominions gaat behooren, die grooter zijn dan Engeland met Schotland.

Het N.-O. gedeelte van het Canadeesche land heet Labrador. Het gebied bestaat hoofdzakelijk uit dichte wouden en kaal, onherbergzaam tafelland. Behalve door enkele Indianengroepen is 't overigens alleen op enkele kustplaatsen bewoond. Vallenzetters bezochten nu en dan andere punten, om hier en daar jacht te maken op huid en pels. Verkend is 't land niet. De toenemende vraag naar hout voor de papierfabricage deed de gedaachte opkomen van exploitatie van den boschrijkdom. Daarmede kwam ook de kwestie aan de orde: onder welke regeering ressorteert Labrador eigenlijk?

Als kustgebied van het groote N.-Amerikaansche werelddeel, beschouwde Canada 't als uitlooper van zijn territorium, maar Newfoundland kwam met historische aanspraken voor den dag. Nadat Frankrijk in 1763 bij het tractaat van Parijs, Canada en zijn onderhoorigheden aan Engeland had afgestaan, benoemde koning George III kapitein Graves tot gouverneur en opperbevelhebber van Newfoundland „en al de kusten van Labrador van den ingang van Straat Hudson tot de St. Jansrivier.”

Een later koninklijk besluit nam zekere gedeelten van Labrador van Newfoundland af en plaatste ze onder het gezag van Quebec, maar naderhand, in 1809 kreeg Newfoundland de geheele kust terug die het oorspronkelijk bezeten had.

De regeering te Quebec moest erkennen, dat Newfoundland zijn aanspraken op goede papieren kon laten steunen. Maar welke betekenis is te hechten aan het woord „kusten”?

Canada was van meening dat de grens de zee-kust moest volgen op een afstand van een mijl van het hoogwaterpeil. Newfoundland hield staande dat zij de waterscheiding van de rivieren, die in den Atlantischen Oceaan uitkomen, moest volgen.

De regeeringen hebben de beslissing gevraagd van de rechtskundige commissie uit den Geheimen raad te Londen, die zich competent verklaarde, maar dadelijk voor de moeilijkheid stond, hoe de voorgelegde vraag te formuleeren, zoodat het te geven antwoord ook inderdaad een beslissing zou opleveren. Het geding heeft vijf jaren in beslag genomen; voor de behandeling van de zaak en het daarmede gemoeid gaande uitgebreide onderzoek, is reeds 230.000 P. St. uitgegeven. Ten slotte is de beslissing op de vraag: Welke is de ligging en de loop der grens tusschen Canada en Newfoundland op Labrador volgens de wetten, koninklijke besluiten en proclamaties? geheel ten voordeele van Newfoundland uitgevallen. Dit dominion heeft hierdoor een, voortaan onbetwiste, uitbreiding gekregen met meer dan 100.000 vierk. Eng. mijlen.

J. VAN BUUREN
APOTHEKER
KANAALWEG 53 :: SCHEVENINGEN
TEL. 50105

Voor de rustige regeering te St. Johns betoelt dit echter ook een enorme uitbreiding van haar moeienis, want in en voor Labrador is alles van den aanvang af op te zetten en op te bouwen en nu 't oog van de wereld, van de exploitatie wereld, op dit land gevestigd is, zal daar veel doen zijn. De rijkdom van de noordelijke streken van Amerika aan delfstoffen indachtig, is de niet uitgesloten, dat exploratie van dit meerend nog maagdelijk oerland welkome verrassingen brengen, maar voor het tegenwoordige vraag ontginning van den boschrijkdom 't eerste onleidvolle organisatie ter exploitatie.

Berichten der Afdelingen.

Afdeling Apeldoorn.

Foto's jubileumavond zijn verkrijgbaar, opgeplakt f 0.75, bij den fotograaf J. v. Schooten, Hofstraat 12. De foto is op zichzelf 14.5 x 7 c.m.
Leden, werft leden! Tot heden in 1927 nog 4 leden en 6 begunstigers er bij!

De Secretaris,
J. C. BAARS

Afdeling 's-Gravenhage.

De leden der afdeling den Haag worden er maals aan herinnerd, dat het adres van den Secretaris der afdeling is: *Jacob Hopstraat 12, alhier, telef. 5111*. Aan welk adres men gelieve de contributie 1927 te maken.

Afdeling Nijmegen.

Zaterdag 12 Maart van 3-5.30 uur Societeitsmiddag in Maison Bienen.

Maandag 21 Maart, 's avonds 8 uur, lezing met lichtbeelden en films, door Prof. L. v. Vuuren, over: „Indië en zijn sociaal-culturele betekenissen”, in de zaal van den Stadsschouwburg.

Voor den financieelen toestand van de afdeling het noodzakelijk, dat ieder een lid minstens drie gulden op trouwe opkomst der leden wordt gerekend.

VERSLAG

der bijeenkomst op 22 Februari 1927 in de foyer van den Stadsschouwburg.

De Voorzitter opent de vergadering en deelt de eenvolgens mee:

1e. dat ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de Afdeling van het Hoofdbestuur van Oost en West-Indië een zeer mooien voorzittershamer, waaraan van deze paats dank wordt gebracht (applaus);

2e. dat de laatste societeitsmiddagbijeenkomst was bezocht door ± 40 leden, daarbij de hoop uitgesproken, dat de volgende societeitsmiddag op 12 Maart a.s. een drukker bezoek zal ten deel vallen;

3e. dat als commissieleden tot regeling dier bijeenkomsten zijn aangewezen Mevrouw Bleekmann en heer Mollena, die gaarne eventueele op- en afschrijvingen, zoodat de werken tot het welslagen daarvan in ontvangst zullen nemen;

4e. dat van den heer Verweij Mejan 'een voorstel' ingekomen tot het oprichten van een leesbibliotheek voor dat doel gaarne zijne boekwerken beschikbaar stelt (wie volgt?);

5e. dat in de 2e helft van November a.s. een toonstelling van West-Indische kunst en kunstnijverheidsvoorwerpen zal worden gehouden, waarvoor medewerking wordt ingeroepen.

Vervolgens verleent de Voorzitter het woord aan den heer Prof. G. Gonggrip, die zich bereid heeft te houden in deze bijeenkomst een lezing te houden over: „Het economisch leven in Indië in de oorlogs- en oorlogsjaren.”

Na het beëindigen van deze voordracht dankt de Voorzitter den spreker met een kort woord voor de aangename wijze waarop hij zijn onderwerp heeft behandeld en hoopt dat daardoor de belangstelling van onze Oost en West nog meer is toegenomen. Met spontaan applaus wordt hierna de vergadering gesloten.

De Secretaris,
GESCHER

1) Het uitvoerig verslag over deze leerzame avond zal in het volgend Kol. Weekbl. verschijnen.

Mededeelingen.

Van de Redactie.

VEREENIGING NEDERL. FABRIKAAT.
AFD. 'S-GRAVENHAGE.

Lezing, met lichtbeelden, op Donderdag 17 Maart 1927 te 8 uur, in de groote zaal van restaurant „De Twee”.

Vleeschhouwerij - Spekslagerij

Oude gerenommeerde Zaak - Daar benevens zeer concurrerend adres

VERWOERDT : VOORBURG
HEERENSTRAAT 11 TELEFOON V. 106



Verwoerd-Voorburg, Tel. V. 106

Leverancier van de voornaamste families uit Den Haag en Voorburg

BELT VRAAGT BIJ ONS PRIJSOPGAAF!
ONS OP! TELEFOON V. 106

Keurige Bediening

INDISCHE AMBTENAREN MET VERLOF.

- Mej. L. E. Bastiaans, 1e commies b. d. S.S. en Tramwegen, Segbroeklaan 22, 's-Gravenhage.
 - H. de Bont, Werkmeester b.d. S.S. en Tramwegen, Trouwlaan 2, Tilburg.
 - C. Nederkroon, Werktuigkundige b.d. S.S. en Tramwegen, Linschotenstraat 63, Haarlem.
 - J. A. Bange, Tuinbouwkundig ambtenaar 1ste kl., Oude Delft 209, Delft.
 - Mej. G. Adolfs, Commies v. d. Belastingen o.h. kantoor v. d. Insp. van Financiën der 1e kl., Hoofd der Inspectie Soerabaya, Rijnstraat 19, Arnhem.
 - Raden Mardjana, Kapitein der Infanterie, Hotel „De Zalm”, 's-Gravenhage.
 - P. A. Bosman, 1e Luitenant der Infanterie, Hoofddorp (Haarlemmermeer).
 - A. Zijlmans, Kapitein der Militaire Administratie, Hotel Crasé Blanche, Chamonix.
 - G. den Besten, Officier van Gezondheid 2e kl., Oude Gracht, Weerzijde 27, Utrecht.
 - L. Leijdesdorff, Leeraar bij de H.B.S. te Soerabaya, Voorstraat, Harlingen.
 - H. Ch. de Sausin, Ambtenaar 4de kl. (groep II) bij den Dienst der In- en Uitvoerrechten en Acc., Thomsonlaan 78, 's-Gravenhage.
 - B. W. Ditmarsch, Beheerder 1ste kl. van 's Landspandhuis te Krian (Soerabaya), Hanenburglaan 40, 's-Gravenhage.
 - Mr. Dr. A. Stuurman, Substituut-officier van Justitie bij den Raad van Justitie te Semarang, Oude Gracht 247, Alkmaar.
- MET PENSIOEN.
- A. Schermers, Directeur Openb. Mulo-afd., Alg. Midd. school te Padang, Merano.
 - Ds. D. Horseling, Predikant bij de Prot. Gemeente te Koetaradja, Woudenberg.

TANDARTS

A. J. M. VAN DER SPRONG

GEVESTIGD:

LAAN VAN MEERDERVOORT 426
'S-GRAVENHAGE - TELEPHOON 37465

SPREEKUR: 5113

ALLE WERKDAGEN VAN 12.30—2.30 UUR,
'S AVONDS 7—8 EN VOLGENS AFSpraak

DANSSCHOOL „DUINOORD”

De Heer en Mevrouw BROK
ARCHIMEDESSTRAAT 64 - TEL. 37007
DEN HAAG
Gevestigd sedert 1912

Prive-Lessen

voor elken leeftijd, dagelijks en op ieder gewenscht uur a f 2.50 per lesuur; 2 personen f 3.50.
Vanaf heden dagelijks inschrijving van nieuwe leerlingen voor den Voorjaars-Cursus.

Mutatiestaat van 1 tot 8 Maart.

Nieuwe Leden:	Geïntroduceerd door:
G. van Everdingen, Generaal-Majoor, Gouverneur K. M. A., Breda. f 5.	Secretaris Afd. Breda.
Mees, Oosterbeek, Hevendorp. f 5.	Secretaris-Penningmeester Afd. Arnhem.
van Welie, Oosterbeek, Pieterbergweg 20. f 5.	
van Santen, Arnhem, Bakkerstraat 58. f 5.	Secretaris Afd. Apeldoorn.
W. Velders, Apeldoorn, Badhuisweg 73. f 5.	
van Everdingen, Apeldoorn, Schotweg 11. f 5.	
O. Büchmann, Gedipl. Techn. Ambt. P.T.T., Den Haag, Suezkade 62. f 5.	Secretaris Afd. Den Haag.
Palmer van den Broek, 1ste Luit. N.-J. L., Den Haag, Wilhelminastraat 141. f 5.	
Mevrouw M. Meyboom-Timmer, Amersfoort, Barchan Wuytterslaan 62. f 5.	Secretaris Afd. Amersfoort.
van den Bergh, Kapokfabrikant, Nijmegen, B. van Sneek Mathorsingel 1. f 5.	Secretaris Afd. Nijmegen.
Mevrouw A. Hertzdahl-van Esso, Nijmegen, Bijleveldsingel 13. f 5.	
W. B. Hage, Directeur Zander Instituut, Nijmegen, Berg- en Dalscheweg 1. f 5.	Voorzitter Afd. Nijmegen.
Knoops, Bouwkundige, Nijmegen, Berg- en Dalscheweg 26A. f 5.	
Handelsvereniging Banda, Amsterdam, Heerengracht 161. f 10.	Afdeulingsbestuur Amsterdam.
Nederlandsch-Indisch Land Syndicaat, Amsterdam, Vijzelstraat 32. f 10.	
L. R. Fleischener, Agent K.P.M. te Semarang. f 7.50	
van Thiel, Geëmployeerde Onderng. „Soember-Langsep” Halte Glen-More S.S.-O.L. (Banjoenangi). f 6.	Hoofdvertegenwoordiger „Oost en West” in O-Indië.

Contributieverhoging:
K. Sanders, Heemstede, Westerhontstraat 25, van f 2.50 op f 5.

Nieuwe Begunstigers:

- C. Bonelakker, Amsterdam, Jan van Goyenkade 24.
- Beldeing, Amsterdam, Heerengracht 478.
- van Stipriaan Luiscius, Amsterdam, Banstraat 34.
- G. Tiemersma, Apeldoorn, Bas Backerlaan 16.
- en mevrouw van Druten, Apeldoorn, Burglaan 16.
- A. F. Groen, Apeldoorn, Boschweg 36.
- Ringeling, Gep. W.-I. Ambtenaar, Nijmegen, Barbaarsastraat 65.
- Mevrouw J. van den Bergh, Nijmegen, St. Annastr. 113.

Afschrijven:
L. W. C. van den Berg, Oud Burgemeester van Delft (overleden). R. P. Hofland, Oud Hoofdofficier N.-I. L., Den Haag, Statenlaan 52 (overleden).

Adresveranderingen:

- de Man, indoloog, Leiden, van: Zijlsingel 46, naar: Hoogewoerd 104.
- H. Bloemink, Administrateur Onderng. „Brussel”, van: Marbau (S.O.K.), naar: Dordrecht, Friesestraat 10, p. a. den heer J. de Bont. f 6.
- W. Pantekock, Gep. Majoor der Mil. Adm., van: Bandoeng, naar: Heilo (N.-H.) p.a. den heer C. G. D. van der Klauw. f 5.
- Balder, Oud Resident, van: Freiburg i. Br., naar: Hotel Montana te Arosa (Zw.) (tijdelijk).
- Landbouw-Maatschappij „Bantool”, Den Haag, van: Wassenaarschekade 11, naar: Wassenaarscheweg 20.
- H. A. van Leeuwen, O.-I. Ambtenaar m. v., Den Haag, van: Van Beverningkstr. 108, naar: Van Slingelandtstraat 127.
- J. Stada, Gep. Hoofdonderwijzer, Den Haag, van: Vivenstraat 66, naar: Ten Hovestraat 101.
- Ir. M. C. Kort, Mijningenieur, van: Den Haag, naar: Bandoeng, Hoofdbureau Mijndienst. f 5.
- Mr. J. Klomp, Voorzitter Landraad, van: Banjoewangi, naar: Bandoeng.
- Mr. C. Bakker, Adj. Inspecteur van Financiën, van: Weltevreden, naar: Singaradja (Bali).

AAN DE LEDEN. Mogen wij op Uwe medewerking rekenen om het ledental onzer vereniging te doen toenemen? Als ieder lid slechts één persoon introduceert, zal onze wekelijksche Mutatiestaat een sprekende rubriek vormen, die getuigenis aflegt van daadwerkelijk streven naar verhooging van den bloei van „Oost en West”.

De Verfilming van den wereldberoemden Roman van Generaal LEW WALLACE.

BEN HUR

is zonder eenig voorbehoud het machtigste photospel, dat tot heden op het Witte Doek werd geprojecteerd. De ontroerende, symbolieke, van veel vroomheid getuigende wijze, waarop de Christus-Tragedie is weergegeven, treft niet slechts de zinnen, doch ook het hart en het gemoed.

BEN HUR

IS EEN WONDERWERK en wordt vanaf **VRIJDAG 11 MAART a.s.** in het

CITY-THEATER

— vertoond —

It's a Metro Goldwyn Mayer Picture

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS 5023

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA 5027
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

TOKO BOGOR
 SUEZKADE 122a, b-DEN HAAG-TEL. 33472
 Steeds versche
 aanvoer van de **DE BESTE**
 Rijstafelbenodigdheden en
 Indische Geneesmiddelen,
 Akar-Bahar-banden; enz.
 Verz. door geh. Europa - Prijsc. op aanvraag

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenstraat 35-37 - Tel. 12503 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELEN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN. ENZ.
 BALARTIKELEN. 5022

EEN VERSTANDIG ZAKENMAN
 doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie, kundig personeel, een net ingericht kantoor, om zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen, Natuurlijk levert hij ook prima artikelen. Zijn firma moet een goeden indruk maken op zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil maken. Daarvoor zorgt hij ook, dat zijn handelsdrukwerk een correcten indruk maakt, zoowel wat betreft stijl als uiterlijk. Ook zijn reclamedrukwerk moet er aantrekkelijk uitzien, want hij weet, dat slecht reclamedrukwerk wel drukwerk, maar geen reclame zou zijn. Hij zoekt dus voor zijn drukwerk een drukker die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste van de kwaliteit van het drukwerk. Hij weet, dat dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen. Dergelijk verstandige zakenlieden bestellen tot hun groote tevredenheid hun drukwerk bij een der beste drukkerijen van Den Haag S

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafraichissements 5015
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

HOTEL „DE TWEE STEDEN" RESTAURANT „DE TWEE STEDEN"
 Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 's-Gravenhage
FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD
 THE DANSANT - DINER CONCERT
 ROEMEENSCH ORKEST
 SPECIALE TARIEVEN VOOR LANGDURIG VERBLIJF
 KAMERS MET STROOMEND WATER EN PRIVE BAD
 UITSTEKENDE KEUKEN
 GERENOMMEERDE WIJNKELDER

Vereeniging „OOST en WEST"
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Haag, Tel. 50752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongvrouwen uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen. **INFORMATIE-BUREAU** ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 's-Gravenhage, Telef. 14519, Bureau-uren 10-12 v.m. en 2.30-4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichting zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten. **TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN**, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Telef. 50752. Dit „Tehuis" biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland toeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER. **TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN**, „Persinggahan", van Boetselaerlaan 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indië bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetreft willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. No. 50248. **LEESZAAL**, Heulstraat 17. Bevat de actueele lectuur betreffende Oost- en West-Indië. **NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING** (Anna Paulownastraat 48, Den Haag). Samenwerking ten behoeve van personen, die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheden verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis. **BUREAU VOOR ADVIEZEN** op huishoudelijk- en maatschappelijk gebied, onder leiding van Mr. J. Franco Mendes—Calisch. Spreekuur Donderdagmiddag van 2-4 en volgens afspraak, Nic. Maesstraat Amsterdam, Tel. 22492. Aan dit bureau is een cursus verbonden ter opleiding van vrouwen en meisjes die naar Indië gaan.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17 en de E. MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- 2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 - 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 - 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkring Vooruitzichten.
 - No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederl.-Indië, zomede verplegers en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerrijken Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegr.- en Telef.dienst in N.-I. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

- Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- Serie I.
 - No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel.
 - 2. Indische toestanden gezien door een inlander.
 - 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland.
 - 4. Sarikat-Islam.
 - 5. De Suikerijverheid in Nederlandsch-Indië.
 - 6. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java.
 - 7. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten.
 - 8. De Europeesche vrouw in Indië.
 - 9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging.
 - 10. Over de Kolonie Suriname.
 - Serie II.
 - No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië.
 - 2. Het Javaansch tooneel.
 - 3. Het spoor- en tramwezen in Nederlandsch-Indië.
 - 4. De theecultuur op Java.
 - 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg.
 - 6. Een doode taal in Indië.
 - 7. De inlandse dorpsgemeenschap op Java.
 - 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië.
 - 9. De Javanen gelijk hij schijnt en is.
 - 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.
 - Serie III.
 - No. 5. Nederlanders in Indië.
 - 6/7. Het Nederlandsch-Indisch Volksceriedetwezen.
 - 8. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië.
 - 9. De Slavernij in Oost-Indië.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Wnd. Vertegenwoordiger in N.-Indië Mr. M. J. A. Oostwoud-Wijdenes, Pres. Landr., Tandjong Balei (Sumatra's Oostkust).

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoering dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia. 5215

Zeebaboe's en Jongens beschikbaar.
 Te bevragen in „PERSINGGAHAN"
 Advies-Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden van Boetselaerlaan 2 DEN HAAG Tel. 5024